

REDACTIA

Arad, Deal Ferenec-utoca nr. 30.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 "
pe 1/4 an 5 "
pe o lună 2 "
N-rii de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înșopăază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deal Ferenec-utoca nr. 30

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

Anul VII.

Număr de Duminică

Nr. 11

Duhul răsvrătirei.

(S.) Numai bătrânii, cari au apucat anul 1848, cu revoluția, mai pomenesesc de lucruri ca și cele ce se petrec de câteva zile în orașul de frunte, în capitala țării, în Budapesta.

A apucat să pătrundă între oameni o mare tulburare, de te miri de unde să fi isvodit și cum de pătrunde așa prin toate straturile prin toate felurile de oameni, — de par'că toți s'au scîlbătecit la fire și și-au pus de gând ca nici într'un chip să nu lase ca treburile țării să meargă, să fie duse mai departe, pe făgașul obicinuit.

Numai în preajma revoluției, de acum o jumătate de veac și mai bine, s'au petrecut astfel de tîmbălae, demonstrații, bătăi, injurături, neorinduch, vărsări de sânge, pe stradele Budapestei: la 1848, când îndrăznețul vrăjmaș al ordinii, păcii și al Tronului, Kossuth Lajos, a ridicat steagul revoluției maghiare.

Să ne găsim oare și acum în preajma unei revoluții?

Nu prea este de crezut, căci s'au schimbat vremile de-atunci; în altă vreme trăim astăzi!

Dar duhul răsvrătirii în șovinism și astăzi tot acel de atunci este, duh al neastîmpărării, care roade inimile îngânfaților, cari nu-și dau rînd în a tîmbura pacea...

Același duh rău, pe care în loc de a-l năbuși vremurile de pace și mai tare l-au aprins și desvoltat conducătorii poporului maghiar.

Și eată că roade dă creșterea în duh șovinist, în duhul nesocotirii tuturor neamurilor și dreptăților acelor, în duhul gonirii tuturor oamenilor din această țeară, cari nu jură pe sfințenia detronatorului Casei domnitoare, pe Kossuth Lajos, în duhul îngânării ne-

mărginite, al boalei laudei de sine și îndrăsnelii până la orbie.

Partidul kossuthist¹⁾ a început în dietă, să se arunce, ca bivolul la pînura roșie, asupra propunerii guvernului țării, privitoare la legea recruților; care propunere, așa cere interesul de mare putere al Monarchiei noastre, trebuie să fie primită și să fie votată, ca astfel să ajungă lege.

Partidul kossuthist însă nu-i pasă de apărarea țării, nici de nevoia de a avea țeara o armată bună, nici chiar acum, când în Peninsula-Balcanică miroasă a praf de pușcă; ei cer ca armată curat maghiară să li-se dea, altfel de armată nu primesc; pentru altfel de armată ei nu se învoiesc să dea țeara bani, — pentru-că vezi Doamne, în țeara aceasta n'ar fi existînd alt neam decât Maghiarii, ear lor le trebuie armată maghiară... Și cu ce gând cer ei asta?

Când îi vedem cu ce furie se năpustesc asupra propunerii guvernului, care nu poate fi făcută decât cu învoirea Majestații Sale, înțelegem încotro se îndreptează ascușul atacului lor. Eată duhul răsvrătirii dela 1848!

Dar și din altă privință lărnuiesc șovinismul pentru armată națională maghiară.

Ei au văzut, că în curs de mai bine de 30 de ani, avînd în mînă și pâinea și cușitul stăpînirii în această țeară, nu au putut să facă din noi, din naționalitățile nemaghiare, nu au putut face din noi unguri. Dacă cu toate astea n'au ajuns până acum la nimic, în desperarea lor vor să pună mîna pe armată, ca prin armată să ne maghiarizeze...

Și la această urită și nevrednică luptă a unor bărbați politici, a unui partid politic, — eată că vine de se înșiră o seamă de tineri studenți universitari, cari scoală în picioare stra-

dele Budapestei, pentru a face sîrbători patriotice în memoria lui Kossuth Lajos.

Așa că Budapesta pare un cuib de răsvrătire, în care nădrăgarii n'au altceva de lucru, decât a face demonstrații, a sparge ferestre și capete, a urla din baerele inimii: „jos armata”, „trăiască națiunea”.

Și când astfel de tulburări cuprins-au capitala, — ce face capul administrației de stat, păzitorul păcii, liniștii și legilor, încredințatul Majestații Sale cu cărmuirea, statului primul ministru Széll?

Inspăimîntat, dacă nu și rușinat de cele ce vede, — dă mîna, pe sub masă, cu ceata socialistă și prin acești scandalagii vre-a să-i turtească pe ceilalți. Poliția „lucrează” și ea, — și eată că Budapesta se înfățișează ca un oraș cuprins de bătăie și în plină revoluție...

Unde vor duce aceste, — viitorul apropiat ne va arăta.

O învețătura din cele spuse însă, n'ar fi încă prea tîrzie pentru conducătorii politice maghiare, chiar și dacă actualului prim-ministru, nu-i mai poate fi acum de folos.

Și această învețătura este: în țeara noastră, ai cărei locuitori sunt, cu mult peste jumătate, Nemaghiari, dacă se cărmuește în duh șovinist, nu se mai poate susține cum-păna înaintării.

Trebuie să se dea puțința și nemaghiarilor, de a lua parte la conducerea statului, pentru a se înlătura primejdia revoluționarismului kossuthist.

Prin angajarea în lupte de stradă a socialismului, prin introducerea ca factor, a acestui „partid” fără Dumnezeu și a acestor oameni fără patrie, în luptele politice, înlăturându-se elementele de drept: forțe reale, conștiințe

și iubitoare de patrie cari sunt naționalitățile, se dă teren răsvrătirei.

Va să zică: revoluția și răsvrătirea ajung factori politici în țeara aceasta, — pe când milioane de cetățeni pacinici și cinstiți sunt împede-cați de a se valida.

Aici a ajuns țeara noastră în peste treizeci de ani de viață constituțională, pentru-că duhul lui Kossuth stăpînește pe puternicii zilei.

Acest duh nenorocit să fie astrucat odată, cu Kossuth Lajos la un loc, căci până când va mai via și se va mai susține și lăși, numai blestem se va aduce asupra țării. Ear acest blestem se va revărsa și asupra cultivatorilor aceluși duh, — și mare răspundere vor avea în fața lui Dumnezeu și a istoriei, aceia cari, în loc să umble cu ramura de mîslin în mînă, suflă în foș șovinism, aprinzînd tăciunile revoluției și răsvrătirei.

Vicariul Vasilie Mangra la vizitarea școalelor. Prea C. S. vicariul episcopesc Vasilie Mangra, după cum ni-se scrie din Oradea-mare, Joi 6 19 Martie a. c. a vizitat internatul diecesan gr. or. român din Teiuș, de unde zilele următoare, până inclusiv 10/22 Martie a. c. a continuat vizitarea școalelor în comunele: Mișies, Budureasa, Burda, Ociovești, Curățele, Beinșele, Nimoeșii, S. Petreasa, Iosani-Gurbești, Căbești, P. Valani, P. Câmpani, Sitani, Luncașprie, Dobrești, Hidîșelhan, Topa de sus, Cârpeștit-mare, Rotărești, Albești, Răbăgan, S. Săldăbagiu, Suplac, Capâlna, Rohant și Dușești.

Ministrul president Széll - despre situație. Un colaborator al ziarului „N. F. P.” a interviuat pe ministrul president Széll cu privire la actuala situație politică.

La întrebarea ce crede dînsul despre aceasta situație, prim-ministrul a răspuns:

CÂNTARE.

S'a desbrăcat de frunze pădurea cea bătrână —
In promoroacă albă e câmpul învîlit
Ear gerul ca un demon cu degerata-mînă —
In țurțuri lungi de gheață isvoarele a'lemnit.

E lipsă 'n sat și foame; ca mine tot săracul
Iși vinde pentru dare și paele de jos.
Să nu-mi bateți la ușă... v'am dat v'am dat cu sacul
Nu cereți dela mine să vînd și pe Christos.
Nicolae Lespede.

BLESTEM DE MAMĂ.

— Motive populare. —

O pasăre scumpă, păsăruică dragă,
Eu suspin și sufăr de când ești pribeagă
Și petrec sub cerul altor țări străine...
De-ți scriu o scrisoare n'ajunge la tine,
Ci pe drum se pierde și nu se găsește;
De-ți trimit o floare, floarea vestejește,
Și 'n rod pîn' la tine până ca s'ajungă
Pe drum se usucă de-așa cale lungă.
Stropul mei lacrimă, și-ar trimite mama,
Dar cum să adune când arde năframa
Unde cade stropul lacrimii fărimate?..

O, lună tu care, de sus le vezi toate
Când dai ocol lumii, roată călătoare,
Pe albastre drumuri, n'ai văzut tu oare,
Odorul meu dulce, scumpa mea minune?
Spune, sfîntă lună, spune mamei, spune,
Ce ochi rid acum și privesc la dînsul
Când ai mei, sîrmanii, nu-și pot ține plînsul?

Ce gură-i surîde acum și-i vorbește
Când a mea din bocet nu mai continuește?
Și ce frunte-acuma către el se 'nclină
Când eu mor cu zile... Ah țară străină
Cum păstrezi copilul mamei care l chiamă
Așa să te ajungă blestemul de mamă!

D. Anghel.

RUGĂCIUNE.

Intins în pat îmi suflu 'n lumînare,
Și 'ncep să 'ngin o rugăciune veche...
— Din care lumii în mîntea mea răsare...?
Sau poate mi-e șoptită la ureche!

Din tot ce am nimic nu mai rămîne..
Tot ce-am visat pe veci nu va să fie!
— „O Doamne, mî zic — ajută-mă, Stăpîne,
S'adorm acum, s'adorm pentru vecie!”

Velurio.

ZĂDARNIC. *)

Când visul tîu cel mai curat
Te-a înșelat,
Și cea mai dulce și mai sfîntă
Nădejde, ce te-a încălzit,
Ți-s'a sdrobotit, —
Zădarnic îți mai dau povață
Să uiți și iar să prinzi în suflet
Gust de vieață.

SPRE PRIMĂVARĂ.

Vor înflori curînd
Pe coastă merii,
Și va suna curînd
Ceasu 'nvierii.

Schimba-va bruma grea
In strop de rouă,
Ca să răsfrîngă 'n ea
O lume nouă:

Un cer așa senin
Cum nu mai fusese —
Uita-vei ori-ce chin
Din zile-apuse..

— Un flutur dă ocol
Cătînd o floare,

*) Din volumul „Stropi de Rouă”, de Elena din Ardeal.

Dar bate-așa domol
Din aripă... moare...

De ce te prind fiori?
Ce gând te paște?
— Vezi tu, e trist să mori
Când tot renaște...

St. O. Iosif.

CE DOR MAI AM ACUM...

Un dor de la calbăstru înconjurat de sălcii
Când unda clipotește la marginile bărcii,
Când tristă merge luna de pară cî se teme, —

Ca din senin mă prinde așa, din vreme 'n vreme...

Să stau culcată 'n iarbă, s'ascult cum trece vîntul,

Și din adîncuri grele cum geme surd pămîntul,

Să ved cum stă în ceruri înfipțate rece steaua,
S'aud cum plînge plopul, cum țipă cu-cuveaua —

Un vaet lung de jale, cu sbucium, cu suspine —

Atât mai poate-acuma găsi ecou în mine...

Natalia Negru.

— Cu întrebarea aceasta ar trebui să te adresezi d-ta către partidul kossuthist, pentru-că ar fi cu mult mai necesar a ști, ce planuește partidul acesta, decât aceia ce vom noi a face. Punctul nostru de vedere este simplu și clar: *Așteptăm în liniște, cu sânge rece, chiar de ar trebui să așteptăm până la ziua lui Constantin.* Am accentuat deja față de Eötvös, că dacă o minoritate sa silește a zădărnici realizarea voinței singure legale a majorității: aceasta este conventul. Cu atitudinea aceasta d-nii darimă ori-ce principiu parlamentar, pătănesc în contra constituționalismului *pentru-că silese guvernul să guverneze fără budget.* Dacă ne silese vom intra și în „ex-lex“, pentru-că nu pe noi ci exclusiv pe opoziție va cădea toată responsabilitatea. Dacă prin atitudinea lor vor pricinui rane țării.

În străinătate încep să ridă de noi. Cu cine se încheiam noi convenții comerciale dacă nici măcar la discuția tarifului de vamă n'am ajuns. E un adevărat noroc, că am arangiat încă în anul trecut transacția cu Austria, pentru-că între împrejurarile actuale n'am putea-o face aceasta cu acel succes, căci guvernul de dincolo ne-ar pune acum aceasta întrebare: „E tare guvernul care dispune de un astfel de parlament? Până aci partidele austriace se sfășiau între sine, acum parlamentul austriac lucrează neconturbat, rezolvă transacția, a rezolvat proiectele militare și acum noi am ajuns în impas. Fiind-că însă o știm că nu guvernul a provocat situația aceasta, putem aștepta liniștiți, se va forma o opinie sănătoasă și dreaptă sub acărei presie se va sana situația actuală.

Din Dietă.

— Sedința din 26 Martie. —

Glumețul *Gabányi Mikós* a vorbit azi cel din urmă în chestiunea atrocităților de stradă de Vineri și după dînsul s'a terminat discuția înaintea ordinii de zi. După două votări nominale rămase de Vineri a mai vorbit *Chernel Gyula* în contra proiectelor militare. A vorbit apoi *Eötvös Károly* în chestie personală.

Patru interpeleții erau anunțate, trei mai neînsemnate și a patra alui *Benedek János*, pe care l-a interesat să știe, ce zice ministrul de honvezii *Fejérváry* despre dispoziția ministrului comun de războiu prin care li-se interzice ofițerilor a se înscrie de membrii în liga contra duelului.

Fejérváry a răspuns imediat și a declarat că și dînsul a dat o asemenea ordinațiunea pe seama ofițerilor săi. Și deși s'a pronunțat simpatie despre mișcarea pornită în contra acestei instituții medicale, a arătat că până ce societatea în totalitatea ei nu va lua poziție în contra duelului, ofițerii armatei și al honvezilor numai regulamentul de onoare militar îl pot respecta. Dacă societatea își va face datoria, miliția necondiționat se va conforma și ea.

Distia a luat la cunoștință răspunsul ministrului.

Năvălirea francmazonilor în biserică.

Odinioară, sub sistemul Mejianist să întempla, că la alegerile sinodale se ivea câte o comună cu sute de voturi și făcea de batjocură tot cercul. Așa bunăoară în cercul Aradului, ne pomeneam că Micalaca aducea câte 400 voturi și mai bine, pentru candidatul sistemului și pe lângă aceasta încă mai pișea câte o comună și toată majoritatea era gata și rideau în pumni de cele 14 comune cu voturile lor adevărate dar puține căci luasă numai câți oameni erau de față în biserică.

Starețul Hamsea fiind în brazdă cu Pecica și Semeac, își alesesă de

candidați pe francmasonul solgăbiraul din Pecica, Sever Boșan și pe Dumnealui fost cândva jude, Stefan Novac, iar de corteș pe veninosul popa Barbu din Pecica.

Și ce s'a întâmplat în Pecica? Aceea că în aceeași biserică unde mai nainte cu o săptămână poporul treaz intrunt în adevărat sinod n'a ales în comitet nici pe Novac nici pe Boșan nici pe tot ce se ține de ei, zic în aceeași biserică au năvălit în ziua alegerii sinodale oameni beți, iar Boșan și Novac stăteau la masă și cea mai mare parte nici numele nu știa spune, de cât că eu votez pentru D-ta, iar presiul lua aceste voturi de bune. Pe preotul Stefan Tamășdan carele a erup că ce-l asta birt vor să facă din biserică? l-a insultat un om beat. Așa sa necinstit biserică din Pecica sub asistența polițială a solgăbirăului francmason și a preotului Dr. Barbu făcându-se 258 voturi lui Boșan-Novac.

A doua comună care aparține cercului pretorial Boșanesc e Semeacul. Aici or găzduit apoi și mai bine. În toată comuna nu credem să fie mai mult de 300-30 membri sinodali și iată-i singuri fără control ce facură? 316 voturi. Ați auzit sistemul vechiu cu Micalaca care cel puțin e mai mare și aducea 400 voturi, micuțul Semeac care nu știm dacă va avea atâta alegători face 316 voturi pentru francmasonul Boșan. Mai datuș-a de bătut și în vremea și pretutindene pe unde au ajuns acești batjocuritori ai bisericii noastre.

Vorba e însă, că întreg cercul a votat pe domniul Aurel Petroviciu și Dr. Sever Ispravnic.

Vom vedea la timpul său cum s'a făcut în Pecica și Semeac voturile cele multe. La tot casul vor avea să dea seamă acei „sfriliți“ cari au năvălit în tovărășia francmasonă cu oameni beți și cu puterea orașenească în biserică.

Răscala din Antile.

Nu sunt numai Borii cari urăsc de moarte pe Englezii. Răscala locuitorilor din Antilele mici engleze din America, ne dovedește cât de crud se poartă Englezii și cât de adânc e ura, care clocotește în sufletele celor cari au nenorocirea să fie prinți în ghiarele nemilosului popor englez.

Eată acum și amănuntele asupra acestor răscăle.

La un semn dat de locuitori, revoluția a izbucnit cu o furie teribilă. Locuitorii din insula Trinidad au ars toate palatele autorităților.

Poporul s'a încercat să arză de viu pe guvernator, chiar în palatul său pe care l-au stropit cu gaz. Armata intervenind, a fost o luptă crâncenă. Numărul morților și răniților este foarte mare.

Soldații au reușit să scape pe guvernator, printre flocări și fum.

Revoluția continuă cu mare furie în toate insulele engleze.

Au fost omorâți numeroși funcționari abuzivi englezi.

Bastimentele engleze au debarcat o mie de soldați, pentru a proteja autoritățile.

Alte vase de războiu a fost expedate spre Antile.

Din străinătate.

Impăratul german la Roma.

Se anunță din Roma, că împăratul Wilhelm va cerceta în societatea regelui Victor Emanuel renumita abatie (apátság) din Monte casino. În cercurile bine informate dela vatican să vorbește că atât papa cât și primatele Rampolla vor primi pe împăratul Wilhelm în mod demonstrativ afabil, ca prin aceasta să dea lecție Franței.

Regele spaniol să căsătorească. Ne-am obicinuit deja ca despre regele Alfonso să vorbim ca și despre un copil și iată vin știri din Spania că regele a crescut din hainele copilărești, ba să gândește la căsătorie. Din Paris se scrie că după informațiunile sosite acolo dela Madrid, ziarele din Madrid aduc știri despre logodna apropiată a regelui Alfonso. Viitoarea regină a Spaniei ar fi Luisa princesa de Orleans, sora mai mică a ducelui Filip de Orleans, care s'a născut la Comen în 1882 Februarie 24 și de presente locuiește cu mama ei veduva contelui de Paris, în castelul din Villa-Maurege (Sevila) De care-ce Alfonso e numai de 17 ani nevasta lui ar fi cu 5 ani mai bătrână decât dînsul. Cu câte-va zile mai nainte s'a scris prin ziare că regele e bolnav și merge în climă mai moderată. Boala au desmintit-o dar călătoria nu. Aceasta dar probabil se va face, motivul însă nu va fi boala ci peșitul.

Din Pecica.

— 24/III 1903.

În Dumineca a doua din post a fost în comuna noastră restaurarea corporațiilor bisericești. Sinodul electoral de atunci a fost un adevărat sinod, iar rezultatul restaurărilor poate îndestuli pe toți.

Deși erau două partide, în sinod a domnit cea mai bună ordine și credincioșii de astădată au dat dovadă, că ei ar dori numai pacea și buna ordine în biserică. — Listele în cari au fost recomandați membrii în comitetul parochial în epitropia paroch. și în sinodul protopopesc au fost prezentate. Una de fruntașul econom Emanuel Moldovan, iar cealaltă de T. Teretean numită și lista lui popa Barbu cu abandonarea înveștărilor a maiorității inteligenții a fost suscepuți solgăbirăul Sever Boșan și Stefan Novac, cari ca să impună cu autoritatea lor sub tot decursul votării au stat lângă masa presidială. Poporul însă nu s'a lăsat impresionat ci în cea mai bună ordine a votat pe lista lui E. Moldovan în carea au fost suscepuți pe lângă econom Emanuel preot, învățător, avocat, notar, comerciant și măestru. Așa o alegere frumoasă ca aceasta doar nici-o dată n'a fost. Tot în aceeași sub presiul P. O. D. protopop Vasilie Beles și-a ținut comitetul nou, sedița sa de constituire alegând cu mare înșufișire de presedinte al com. parochial pe tinerul preot Sava Tamășdan. Așa s'a întâmplat aceasta alegere și și-se umplea inima de bucurie când ai văzut că poporul treaz își facepe așa cunoaște frumoasele sale drepturi garantate prin Statutul Organic.

Bucuria aceasta însă a trebuit să dispară din sufletele noastre și în locul ei durere a cuprins inima văzând cele întâmplate acum Dumică la alegerea membrilor în sinodul eparchial.

Și s'a întâmplat ce doar nicăieri nu s'a mai întemplat, astfel de lucruri la cari nici a te cuveta nu te poți. Candidații la sinod S. Boșan și I. Novac spăriindu-se că o vor păși și cu aceasta alegere ca și cu cea de comitat — că adevărat vor cădea cu la comitat — pusu-s'au la lucru și datau poruncă tuturor celor ce stau sub mână lor, ea ori și cum prin ori ce mijloace se aducă oamenii la votare. Rugat-au pe toți cei străini și nechemăți, pe toți dușmanii așezămintelor noastre bisericești să le ajute. Dat-a poruncă judeiului comunal se aducă pe toți servitorii și pandurii comunali, veniți-au, căci iau adus, — la biserică toți oamenii fără căpății și n'au lăsat în pace nici pe țigant ci și pe aceia iau adus. Nainte-a șter bisericii, în curte și în biserică nu vedeai altceva decât oameni morți de beți căci începând de Sâmbătă seara începutu-s'a aldămașul, iar sub decursul sfetei liturgii și a votării, argații stat-au în toate birturile de lângă biserică adăpând și aducând la votare pe acești oameni inspirați de duhul țuiceii jidovești. Și au și venit, căci atâta oameni beți încă n'a văzut satul nostru. Că pe acul banii au beut nu știu că cel mai mare plătitor de aldămaș a fost singa lui Novac, care li aducea până în curtea bisericii apoi li preda feciorului lui Novac — Aurel, și D-lul Solgăbirău să-l ducă la votare căci el singuri nu știau merge. În biserică la masa presidială li aștepta și le dădea curaj D-l Novac și preotul Dr. Barbu și cu cunoscutu-l suria ironic își da expresiune feței p. Barbu că e mulțumit de isprava ce or făcut-o — nu ca la alegerea de comitat. — Dela masa

presidială apoi dădea Barbu poruncă să se ducă cel mai bun lui T. Teretean să se ia numai la o parte și aștepta poruncă pe cari le esecuta prompt și căci mergea pe afară fi mai molcomea pe cei beți cari erau nerăbdători și voiau se voteze și ar mai bea.

Domniul candidați după obiceiul lor și în biserică vorbeau numai ungurește și să scandalisau chiar și cel beți și zicea „mă, da nu vorbiți barem nici ungurește, vreți să vă alegem Domni și tot nu vorbiți românește“. — Așa aldămaș lucra sau beți Pecicanii, căci îmbrătașau și astfel de oameni cari în viața lor n'au fost beți, așa d. e. un anumit Sándor rotar, care trez de alt cum cu ocaziunea aceasta să a fost de beat încă și nici la votare n'au putut sta pe picioarele lui și așit li dădea de brați. Văzând atâta imoralitate parochială Stefan Tamășdan, scandalisându-se și așit vocat și a îndrumat la ordine pe cel beți însă lăzdar. — Cu toate corteșurile de nedemne de astfel de băbași, cari vor să se aleagă în cea mai înaltă corporație, carea este chemată să vegheze asupra moralității poporului, z. e. cu toate aceste din peste 1000 votanți căți sunt aici n'au putut țineți mai multe decât 258 voturi, de cari voturi însă nu se pot prea bucura căci sperăm că Ven. Cons. nu va tolera în biserică astfel de imoralități și va nimici voturile câștigate numai prin țuică. Membre ceialați văzând scandalurile înscenate de cei beți s'au depărtat mânărit în suflet și zicând „vezi cum strică Do. nii pe popor“. Eată cum cei-ți chemați sunt se s'au vegheze moralitatea în loc de morală bagăte popor otrăvă jidovească, făcându-l astfel de batjocură, de ris și de oară înaintea lui Dumnezeu și desproapei său. De ce să de oară să fie toți aceia, cari peșit au p-har de rachie își vând chiar și sufletul.

Un intratol.

Cătră onor. nostri aboneni.

Apropiindu-se sfârșitul anului I și începerea celui al II-lea, îi rugăm pe toți onor. nostri aboneni să binevintă și a-și înol la vreme abonamentului. Ne adresăm însă mai ales cătră domniul restanțieri cu rugarea să binevoiască a-și achita cât mai în grabă restanțele, ca să nu fim siliți a sista expedarea foii la adresa lor.

Adm. „TRIB. POP.“

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 26 Martie.

Mișcarea în contra proiectelor militare ia proporții din ce în ce mai mari. Azi patru deputații monarhiști s'au prezentat la președintele Dietei contele Apponyi, predându-l protante în contra noilor sarcini militare.

Cea dintăiu a fost din *Vács* compusă din 450 membri. A doua din *Szarvas*, 150 de înși. După aceea a urmat cea din *Kecskemét* și în urma deputația unificată a comunelor din jurul Budapestei.

Președintele Apponyi le propune pe toate cu cunoscutul clișeu, că dînsul nu se poate pronunța pentru călitatea sa de preșident care cere del dînsul imparțialitate.

Din Reichsrath.

Viena, 26 Martie.

Între actele prezentate se află și propunerea de urgență a lui *Staucker* și soții prin care cer dela guvern dispoziții potrivite, pentru a constrînge pe guvernul român și otoman la respectarea „obligamentelor“ impuse lor prin contractul din Berlin față de ovrei respective față de armenii.

Mișcări socialiste în comitatul Aradului?

Curentul de destrămare, poreclit de „socialistic“, care din țările apusene s'a strecurat și în Ungaria, pare a cuprinde din zi în zi și la noi teren tot mai mare. Poporul sedus de amăgirile demagogilor, incetul cu incetul a început a se inprietini cu ideile propagate de el, și astăzi o parte considerabilă a poporului să lasă sedusă de curentul socialist.

Până acum, noi Români, nu i-am dat atenție acestei mișcări, cu atât mai vartos, că țărâna noastră nu a dat nici când crezământ acestor idei, ba nici chiar socialiștii nu sperau că ne vor putea amăgi poporul.

Astăzi însă stăm cu totul altfel, și cu durere trebuie să constatăm, că acest popor serios, care totdeauna a fost la înălțimea chemării pare a se lăsa condus de niște amăgitori și pare a da crezământ unor idei deșarte.

Zi de zi auzim, că în cutare comună românească s'a ținut adunare socialistică. Demagogi guralivi, aduși de vânturi din toate părțile țin vorbiri, agită și amăgesc poporul nemulțămît cu soarta sa, și promit câte verzi și uscate, îi vorbesc la inimă și folosindu-se de neștiința poporului, îl amăgesc să se înscrie în societățile lor, stăruindu-l bietului țaran și ultimul crucer ce i-a mai rămas și apoi ca cel-ce și-a isprăvit bine lucrul să depărtează, rîzînd de cei amăgiți și nepriecpuți.

Starea materială a poporului într-adevăr e îngrijitoare. Aceasta o știu bine socialiștii. Deaceia în această direcție agită, promit, că vor împărți pământurile, domeniile, turbură astfel mintea celor creduli și poporul în continuă agitație și dau avânt, bietului popor, să-și neglige și mica economie ce o mai are.

Acești agenți, cari nici ei singuri nu știu ce înseamnă a fi socialist, cari nici ei nu sunt în curat cu ideile profesate de dănușii, și provăzuți cu un fel de spolia de cultură, aceste ființe scăpătate, cari nimic nu au de pierdut, cu învățături scrințite, înmulțesc și mai tare numărul acelor, cari să ferească de lucru și sub masca socialismului vreau să împărtească câștigul cu acei oameni, cari cu sîrguință și muncă grea și-au câștigat puținica avere.

Te cuprinde julea, vîzînd cum se aruncă poporul în brațele acestor profeți falși, cum i-a parte le adunări de acestea și cum să încred în promisiunile acestor simpli demagogi neputincioși.

Până acum în comitatul Aradului s'au ținut adunări de acestea în mai multe co-

mune românești și anume în Talpoș, în Vădas, și în 15 Martie a. c. chiar și în Chișineu unde de altcum poporul a fost totdeauna conșcîn de chemarea sa, avînd conducătorii harnicii în frunte. Și de astă dată s'a prezentat în număr mic, cu toate că era Duminecă și n'a prea dat crezământ ideilor scrințite, a vorbitorilor.

În Chișineu avem de a face cu un popor bine crescut deci nu e mirare, că prima încercare a socialiștilor n'a avut succes, dar într'alte locuri und țeratul nu prea are pe cineva care să-l lumineze, acolo stăm mai rău.

Trebuie să venim arată însă curat cu acești oameni, să căutăm mai deaproape ce vreau acești vagabonzi, cari amăgesc țărâna?

Că sarcinile sunt grele, asta și noi o recunoaștem și am spus-o de mult, frunțașii noștri unde numai li-se dă prilej luptă contra dărilor aruncate în mod ușuratec pe popor.

De câte-ori nu am accentuat în congregațiune prin ziarele noastre naționale mult, de câte-ori nu am protestat contra că bietul popor suferă acelor instituțiuni costisitoare și zădarnice de cari noi numai folos nu avem, a căror țintă e, să ne nimicim pe noi, ca popor.

„Vot universal și secret“, dar acesta este și scopul nostru, oare nu noi am luptat pentru lățirea dreptului electoral, nu ne plîngem zilnic, că în Ardeal, unde noi Români suntem în majoritate, cea mai mare parte nu are drept de alegere de deputat, pe când toți asemenea suportăm sarcinile publice?

Că să suprimă, dreptul de intrunire, că nu ne este permis a ne intruni, cine o știe mai bine de cât noi Români, cari de câte-ori am voit să ne intrunim, nu ni-sa permis sub diferite preteceste.

Toate aceste sunt motive din cari noi să impune de sfîntă datorință a lupta în contra sistemului actual.

Toate aceste postulate formează puncte a programului nostru național pentru care cu partid național organizat am luptat și vom lupta și nu este de lipsă, ba ar fi chiar sinucidere, dacă ne-am face socialiști și internaționali!

Presupun că poporul n'a cunoscut înțelesul acestui cuvînt, căci i-ar fi dat un răspuns demn aceluși venetic, care i-a provocat să intre în partidul internațional, ba chiar și revoluționar-socialist-democrat.

Ce înseamnă acest cuvînt internațional? Înseamnă să-ți denegi individualitatea și conștiința națională, să abandonezi obiceiurile vechi, să părăsești idealurile naționale, cari veacuri de-a rândul ne-au

condus, ne-au însuflat tărie și bărbăție. Internaționalismul este devisa oamenilor fără căpătăiu, oamenilor scăpătați, cari n'au nici o alipire de pământul în care s'au născut, de pământul, care e ud de sângele strămoșilor.

Așa cred, că nici nu e greu de ghicit că cine sunt propagatorii acestor idei!

Între astfel de înprejurări ne simțim datorii a arăta pericolul, care amenință poporul nostru și a atrage atenția preoțimeii, învățătorimeii și în general, a conducătorilor noștri, ca luminînd poporul și arătîndu-i calea cea dreaptă să nu-l lase să alunece pe povîrniș, să apuce pe căi greșite și să devină jertfa socialismului, cu atât mai vartos, că să apropie timpul, când și noi ca români vom intra în lupta electorală.

Fraților Români!

Bunul Dumnezeu s'a îndurat prea grațios de a da și poporului nostru bărbăți luminați, înțelepți, cu iubire de neam și mai presus de toate de aceia cari au la inimă ameliorarea stării materiale a bietului țaran, cari cu un cuvînt lucră din reșpeteri pentru de a ridica poporul nostru la ceea ce merită, — de aceea nu vă lăsați amăgiți de ispită acelor, cari nici decum nu lucră pentru interesul poporului nostru, ci numai din simplul motiv, ca ei să ajungă la putina cu miere; earăși noi prin alăturarea unora și altora dintre noi, numai pe noi ne frîngem, slăbim și scurtăm în drepturi.

Din aceste motive, la cari mai adaug apelul la forul conștiinței naționale, urmează, că cu toții să ținem la sfaturile conducătorilor noștri, cari numai binele ni-l doresc.

Conferență învățătorească.

Despățimentul protopopesc Halmagiu al reuniunii inv. rom. dela școlăle conf. ort. din protopopiatele aradane și-a ținut ședința sa Vineri în 13/26 Decembrie 1902, în opidul Halmagiu.

Programa a fost următoarea:

1. Dimineața la 8 ore asistarea la chemarea Duhului Sft.
2. Prelegere practică din l. rom. dezvoltarea „adjectivului“ de: Georgiu Petrișor inv. în Guravale.
3. Cuvînt de deschidere.
4. Constatarea membrilor prezenți.
5. Reflexiuni asupra prelegerii.
6. Esecutarea concluzelor adunării generale.
7. „Ce trebuie să îndemne pe Inv.

să-și iubească cariera“ disertație de: Ilie Cristea inv. în Luncoara.

8. Discușiuni asupra uestiunilor școlare.
9. Propuneri și interpelări.
10. Fixarea proximei ședințe.
11. Încheiere.

Halmagiu, 20 Nov. (3 Dec.) 1902.

M. Vidu, m. p., P. Magier, m. p.,
președinte. secretar.

Ședința a decurs în următorul mod:

Dimineața la orele fixate de president asistarea tuturor membrilor prezenți la serviciul divin (Chemarea Duhului Sft.) Chemarea Duhului Sft. a fost săvîrșită de: Rev. domn Ioan Groza junior protopresbiter al Halmagiului, ear stranele au fost conduse de: dl Șaru Dorca, învățator în Săturău și de dl I. Țuera, inv. în Secas.

Eșind din Sfta bisericească am intrat cu toții în sala de propuneri a dlui M. Vidu, — unde am început a propune tema: „dezvoltarea adjectivului“.

După-ce s'a finit prelegerea urmează cuvîntul de deschidere a bavalui inv. Mihai Vidu din Halmagiu, care lasă urmeze în întregitatea sa, pentru-ca și on. publ. cititor să vadă și să aprecieze după merit activitatea merituosului inv. M. Vidu, care în viața sa nu a urmărit alt scop decît „ridicarea vazei inv. și a respectului față de Inv.“.

Prin conduită, prin exemple, prin învățături și prin fapte, ca un Măntuitor (Mesie), și-a dat nisuiță zi și noapte, pentru ducerea în îndeplinire mai ales a ridica vaza învățătorimeii întregi.

Cuvîntul de deschidere e următorul:

Onorată Adunare!

Domnilor și fraților Colegi!

Fie-care individ, dar mai virtos aceia, cari se ocupă cu educațiune, cred vor fi de acord cu mine, când afirm că: „Îndestularea sufletului nostru provine numai dela rezultatul muncii noastre și numai acela se poate numi mai fericit, care are mai multă ocupațiune în viață“.

Pentru-ca să ne convingem despre cele premerse, nu avem să mergem departe, decît să ne oprim puțin la clasa cea mai de jos a poporului.

Căroră dintre noi nu i-sa dat ocaziune să privească acel tablou trist, care reprezintă un părinte îngreunat cu o familie numeroasă și cu ochii scăldați în lacrimi privește la mititeii lui cari în conștinu cer o bucățică de pâine ca să li-se stîmpere foamea? Sărmanul părinte! Dacă avea unde să muncească, sufletul lui era liniștit se considera de cel mai fericit în viață și mititeii lui nu se luptau cu ticăloasa foame!

În memoria profesorului

Dr. Daniil P. Barcian.*)

Rép. la 8/16 Februarie, 1903.

Voi, martiri și sclavi al lumii,
cari aveți chemarea sfîntă,
Se nobilitați schinteia
omului, ce se avîntă
Cătr'o lume ideală
spre eterna Zeitate,
Și să-și scoateți din nerolul
greu al negrelor păcate!
Voi, ce aprindeți focul sacru
al vîrtuților creștine,
Ca în suflete plîpînde
să lucaască dulci lumine,
Și cari drept rîspălat 'n lume
în amarul vostru traiu,
De huiduelli aveți parte
și de-o coajă de mălaiu;
Și-apoi istoviiți de muncă,
palizi și cu moartea 'n oase,
Mai visați c'o să aveți parte
și de pensiuni frumoase:
Dascălime românească,
Îmbracă-ți negru lințolinu,
Vars'o lacrimă ferbinte
și-ți ia haina cea de doliu!
C'ai pierdut pe-al tîu mîiestru,
pe-al tîu bun sfătuitor,

Care-un sfert de veac brădat-a
Într'al neamului ogor!
Daniil Barcian, podoaba
dascălimei românești,
Ce și-a dat sacre povețe,
omenimea cum s'o crești,
Un apostol al culturii
și martir al lui Isus,
Ca și o lumină lină
pe vecie a apus!
Sdruncinata lui viață
s'a curmat ca o poveste:
El, „al dascălilor dascăl“
stînsu-s'a și nu mai este!
Cât de greu ne-al mustrat, Doamne!
Cât de cruntă e săgeata
Morții neludurătoare,
ce amarnic sfășiat-a
Sguduital nostru suflet!
Totul pare un mister
Necuprins de-a noastră minte!
Dar spre Tine cătră cer
Lăcrîmînd plecăm genunchii
și rugăm-Te ferbinte!
„Sub povara vieții crude,
o, Isuse, ia aminte,
Glasul nostru de durere,
de cărmăc nu ne lipsi,
El mai sunt pavăza noastră
spre a nu mai potigni!“

O, mîiestre 'a calea vieții
ruptuși-s'a fru 'n două,
Vrînd să prinzi nemărginirea
și ca dar să ne-o lași nouă!

Dar tu nu ești mort, iubite,
cîcî complexul tîu de gînduri
E nemuritor pe veci
și nu lăcape'n patru scînduri!
Adumbrînd de Andrei Șaguna
și elev al lui Popea,
Dornic de înaintare
adăpuși a schinteia
Din izvoarele științei.
Și-apoi lumea recunoască li
C'a îmbrășoat ca Lazar
greaua sarcină de dascăl!
Tu în lumea tîrgovească,
lume de căpătăială,
N'al răvînit ca epigonii
după rang, averi și fală,
Ci muncind croit-al bresada
unul lung șir de idei,
Cari lucaș ca diamantul
pe urma unui condei!
Căci din al vieții-ți sbucium
fără clipe de răpaos,
Numai ca se spulberî ceafa
și-al întunecimei haos,
Ne-al lăsat comoară sfîntă
de idei, gîndiri sublime,
Și-un izvor de n'îlepciune
pentru întreaga Românie!
Prin ogoarele culturii,
când făceați câte-o „postată“,
Culegeam faguri de mire.
Căci ideea-ți transplăntată
în învășiatul suflet
ne 'nșpira speranțe mar',
Reînsuflețea eroii
de prin timpii seculari!

Și la glasul tîu profetic
ne opleam de prof-țire,
Doar zăriam prin ceața vremii
a poporului mîrire!
Deschizînd „Cartea Naturii“
necuprinsă, fără margini,
Ticluial o lume nouă,
carea 'n limbi neluțelese
Preamărea dumnezeirea
ciripind cîntări alese.
Iată că albina mică
își ia sborul și cu nșiu
Ne cîntă, cât e de dulce
pentru omul harnic traiu,
Rumenul bujor atuncia,
veselul băiat al „Florei“
Cu surorile lui mîndre
chiuind în fruntea horei;
Ear urszul aghiab de peatră
sub a vremii'or povară
Spunea la povești pe vatră
dintr'o lume legendară!
Ne 'ndemnați cu graiu-ți dulce
și cu-a dragostei căldură
Să iubim cu înlocare
scumpa-ne literatură
„O aveți“ — ziceai —
„cu dînsa 'n lume ve puteți mîndri!“
Ne ceteai de Văcăreștii
veselul Alexandri,
De Costin și de Urechii,
de Cărloș și de Dornici:
Re 'nviai limba ne dulce
povestind din cele cronici!
Când în vremi de grea cercare,
curga lupta pentru drept,

* Poezie cîntată de autor în adunarea de
spărtămînt învățătorească din tractul protopresbi-
teral gr. ort. Luncoara, ținută la 8/21 Martie, e.
în comuna Cărb. an.

225 Citez să afirm, că sunt unii între noi, cari vor zice, că cariera învățătoarească reclamă multă ocupațiune și ostenele lor nu sunt deajuns rebonificate și din aceste considerante se neglijează, lucrul îndetrimen-tului sufletului lor și ajung a fi timbrați cu epitetul de *nefericiți!*

Las că e la loc afirmarea, că învățătorul are să se lupte cu multe neajun-suri, ba ce e mai mult soc etatea îi tim-brează cu epitetul: „Un biet dascăl“, ba poate și alte expresiuni și apoi fără așel mai face mult de lucru cu el — îi în-toarce spatele. — Afându-se învățătorul în astfel de împrejurări, să nu degenereze, pentru-că oamenii adevărați culti știu să aprecieze cât valorează persoana învățăto-riului!

Voiți d-ilor, ca să vă întâlniți, cât mai des cu astfel de persoane? Dacă da, atunci nu avem alta de făcut decât să ne punem la lucru și cu bunăvoință și dra-goste să tindem hrana de lipsă nevinova-țioarei mititei incredințașii creșterii noastre! Lucrând în direcțiunea aceasta ne vom forma adevărați oameni culti, lumea ne va cunoaște tot mai mult, iar gurile rele vor amuți de-a mai debaca în contra noastră.

Astăzi ne aflăm în împrejurări critice D-ilor și fraților Colegi! Omenimea pretinde tot mai mult dela noi, dar de dat nu ne dă mai mult, ba în multe locuri deține din ceea ce avem. — Pentru-ca să putem delătura și aceasta sarcină, care apasă greu umerii nostri, avem sacra datorință, ca să ne concentrăm laolaltă și să fim solidari unul față de altul și cu sânge rece să discutăm afacerile ce cad în resonul școlii noastre să nu tragem vâl negru când e vorba, ca dreptatea se easă la lumină.

Priviți D-ilor la frații colegi din Ro-mânia! Priviți la cei din Germania! Căci corporațiunii se bucură de mai mare stimă, ca corporațiunea dascălească? Ministrul de culte din România Spiru Haret este mem-bru în corporațiunea dascălească, și ea parte activă la toate intrunirile ei! Dacă colegii nostri din statele amintite se bu-cură astăzi de atâta stimă apoi trebuie să știm d-ilor, că nu materialismul le-a zăcut ia inimă, ci idealismul de a-și crește un adevărat popor cult. — Așa să lucrăm și noi d-ilor colegi!

Să nadăduim d-ilor colegi că prin muncă, prin sacrificii vom face a răsări odată acel luceafăr al dreptății, care va con-vinge pe chemați a conduce destinele țării, că îmbunătățind soarta învățătorilor va fi o fericire nu numai pentru noi, dar și pentru neam cu atât mai vârtos, că este știut și

aceea că din nici o corporațiune nu se duc mai înainte de vreme în somnul cel vecinic ca dintre membrii corpului dascălesc.

Premiând acestea vă salut d-ilor și fraților colegi de buna venire și rugându-vă ca să discutați cu foc agendele puse la or-dinea zilei declar ședința reün. învăț. din tractul Halmagiului de deschisă.

Fiindu-se cuvântul de deschidere a d'ui M. Vidu, a urmat: *constatarea mem-brilor prezenți.* — S'a cetit lista și s'a aflat că abia jumătate din membrii sunt de față la conf., din această cauză conf. a și voit seia măsurile necesare pentru cei ce au lipsit, dar nu s'au luat ci mai întâiu s'au decis ca se fie a moniați și apoi să fie pedepsiți.

Fiind de față câți-va membrii noi s'au înscris și aceia, — ear cari au eșit prin moarte ori altă cauză au fost șterși din listă.

Conclusele adunării generale după mai multe discuțiuni s'au luat la cunoștință.

Asupra prelegerii ținute s'au făcut unele observări, și în fine i-s'a dat... laudă protocolară.

Discuțiuni asupra cestiunilor școlare, la acest punct s'a pus pe tapet următoarea temă: *ca oare pe ce basă se propunem gra-matica l. rom. în școlile pop.* La această întrebare s'au produs discuții vehemente, de oare-ce nu erau de părere ca etimo-logia să se propună în strânsă legătură cu sintaxa, — alții erau de părerea, că numai și numai etimologia pură să se propună, — fostau și de părerea că în școlile popo-rale elementare se nu se propună gra-matica de loc, de oare-ce copilul de 6—12 ani ar fi de ajuns se știe ceti și scrie cum se cade românește, e adevăr că ceti și scrie cum se cade, va și numai după-ce va studia gramatica; aceasta se poate în școlile medii ajunge. — etc. etc. Fiind cestiunea din in-trebare de-o importanță foarte mare pe care numai după un studiu profund te poți de-cide într'un fel sau altul; tocmai de aceia dlul president M. Vidu, care s'au ocupat cu cestiunea ne-a comunicat părerea d-sale, că gramatica l. rom. în școlile pop. elem. ar fi mai bine, dacă s'au propune pe basă pur etimologică, arătând d-sa părțile bune ale acestui proceduri care procedură e tot odată și cea mai bună care poate duce la scopul dorit.

În urma acestora On. conf. inv. (in-țeleg majoritatea membrilor din conf.) a decis, ca „*gramatica l. rom. în școlile poporale se fie propusă pe basă pur etimologică.*”

Cu privire la propunerea l. maghiare în școlile pop. elem. s'a luat din partea on. conf. concludul, ca On. comitet central se roage V. Consistor. a ne da un plan

nou de inv. și ord de ore, căci după cele vechi nu putem se ne orientăm, nefiind fă-cută împărțirea materialului în înțelesul ordinațiunii înaltului Ministru și V. Con-sistor cu privire la propunerea l. maghiare. — etc. etc. (Aceasta singură măiestre notița.)

Banchetul.

La orele 12 am eșit din sală fără a termina toate cestiunile și am mers la un banchet comun fiind în mijlocul nostru și Rev. Domn I. Groza protopopul Halmagi-ului. Banchetul a fost arangiat la o casină, care se află în încăperile casei fostului notar Andreiu Puticli.

La masă s'a toastat pentru: I. P. Sa Ioan Meșianu metropolitul rom. gr.-or., pentru veteranul protopop Ioan Groza, pentru Rev. D. Ioan Groza junior, pentru profesorul Teodor Ceotea, pentru preoțime, pen-tru învățătorime, pentru poporul iubitor de școală scl. scl. — Toate au decurs în cea mai bună armonie. Ne putând zhauria întreg programul pe la orele 3 p. m. s'a ridicat masa comună și din nou ne-am pus la lucru desbătând cu-o înverșunare și mai mare temele ce au fost la ordinea zilei.

Am început cu tema: *ca oare cine e îndreptățit ca se propună religiunea în șco-alele poporale?* Fiind de față unii dintre On. preoți au fost zis că și de aci înainte tot inv. se propună religiunea în școală, dar inv. respective On. conf. au decis, ca *propunerea religiunei în școala poporală se fie incredințată preotului și s'a hotărât ca această dorință a On. conf. se fie presen-tată la V. Consistor prin comitetul central pe lângă rugarea ca cu începerea anului viitor, adică cu 1 Sept. a. c. să se în-credințeze propunerea religiunei în șco-alele poporale preotului, care administrează respectiva comună bisericească școlară.*

De oare-ce și așa mai ales preoțimea trebuie se mențină religiositatea și morala în popor (notez că în conțelegere cu în-vățătorul, pentru-că școala cu biserica stau în strânsă legătură), dar prin aceea că i-s'e incredințază preotului propunerea religiunei cred că On. preoțime nu se va retrage dela acea mică sarcină, ci va apreația părerea de mai sus și astfel cu puteri unite (adecă preotul cu inv.) vor deștepta din niște mi-titei adevărați fi ai bisericei, membrii fol-lositori ai familiei, ai națiunii întregi și cetățeni buni.

După acestea urmează disertațiunea dlui Ilie Cristea inv. în Luncoșoara, care pentru formarea unei icoane mai clare despre activitatea dlui disertator las se urmeze în întregitatea sa.

Ce trebuie să îndemne pe învățător să-și iubească cariera?

Omul înțelept, când să apucă de cu-tare lucru nainte de toate, se cugetă, că ce scop urmărește prin săvârșirea aceluși lucru și acel scop nu și-l perde din vedere în tot decursul lucrului. — Așa și individul, care pășește pe frumoasa carieră învățătoarească nainte de toate trebuie să se cu-gete, că cariera căreia vrea să se dedice, ce scop urmărește și capabil va fi el, — care se dedică acelei cariere, — să impli-nească scopul cel măreț al ei; sau cu alte cuvinte trebuie să se întrebe el pe sine că are vocațiune și atragere, cătră cariera cea foarte grea învățătoarească.

Un mare învățat german scrie: „Omul prin creștere este tot ce este; el prin bună, rațională și morală creștere și cultură — este ingerul din raiu pe pământ și este diavolul condamnat al infernului — prin creștere și cultură greșită, ne rațională și ne morală!“. Și acum întreb eu, în mâna cui e pusă creșterea omului și cine poate forma din el dară — ingerul din rai pe pământ sau — diavolul condamnat al infernului! Cred că cu toți veți consimți cu mine, când respond, că *învățătorul* căci el e acela care poate da direcțiune bună, ca să formeze ingeri din rai pe pământ; — dacă are vocațiune, cătră carieră. sau

direcțiune rea ca se formeze — diavol din infern, — dacă n'are vocațiune cătră carieră odraslelor omenimei copiilor de azi, omen-ilor de mâne.

Dacă cercetăm mai cu deamănuntul vom vedea, că și azi mai sunt în șirul inv. de aceia, cari nu din atragere cătră carieră, ci cu totul din alte cauze sunt inv. În rând în vorbă cu astfel de indivizi, vom vedea, că-s oamenii cei mai ne mulțumiți cu soarta lor. — Apoi cât de cu greu își implinesc datorințele și cum și le implinesc numai ei o știu.

(Va urmează)

Visită canonică.

Precum zorile cele frumoase se arată înainte de răsăritul soarelui, care are se deșepte cu lumina și căldura sa firea ne amorțită; tocmai astfel bunul Dumnezeu ne acceptate au invrednicit și pe comunitățile noastre bisericești gr.-or. din tractul Be-liului, a fi fericite, a primi în sinul lor, pre raza Venerabilului Consistoriu episcop. gr.-or. arădan, de a căreia lumină și căldură toți cei de o inimă și o simțire de lumină și încălzim.

În 3/16 Martiu a. c. pe la orele 3—3 p. m. Dl Paul Gavrilote învățator emerit din Beliu, avu onoarea a primi în localitatea sa proprie, pre mult doritul nostru oaspe, unde a ramas sălășluit și peste noaptea la dsa; eră în 4/17 Martiu a. c. pe la orele 8 a. nu. în localitatea școlii noastre și comuna noastră bisericească gr.-or. din Beliu, avu fericirea a saluta în mijlocul ei, pre Magnificenția Sa Domnul Vasile Mangra, vicariul nostru episcopesc, unde petreca mai una oră ascultând cu predilecțiune prelegerea învățătorului nostru Corneliu Musca, exprimându-și îndestulirea față de parochia noastră.

Bucuria Parochienilor mei au fost nespusă de mare cu atât mai vârtos, căci primă oră l' vezură în mijlocul lor pe Magnificenția Sa sănătos, frumos ca stejarul cel mai verde, în călătoria sa și episcop ales după canoanele bisericii noastre gr.-or.

Deci în mijlocul bucuriei generale și sincere ce a simțit întreg poporul nostru gr.-or. din Beliu, în urmarea vizitei cano-nice a Magnificenției Sale, cu cea mai profundă supunere fiească vin a da expresiune și pe aceasta cale, stimei noastre cele mai sincere și plină de devotațiune, ce o păstrăm permanent față de Magnificenția Sa domnul Vasile Mangra, pre învățătorile, sfaturile părintesci, cu care a inspirat și entuziasmat, cătră tot ce e frumos și folositor bisericei, școlii și patriei noastre mult iubite, pe tinerul nostru școlar părintși lor, comitetul parochial precum și pre noi ca conducătorii oficiali cu ocaziunea vizitei canonice.

Postesc și rog pre tot puterile lui Dumnezeu, că pre Magnificenția Sa, pentru ostenele ce n'au pregetat a le sacrificia pentru eparchioții sei, să-l țină încă la mulți ani fericiti, întreg, voios și sănătos drept îndreptând cuvântul adevărat, ca astfel se ne mai poată onora erăși în timpul cel mai scurt cu mult prefulat persoanel, spre bucuria și mângăierea poporului și și al întregului tract protopresbiterial Beliu.

Beliu, 7/20 Martie 1903.

Georgiu Molnag, preot. gr.-or.

Instalare de preot!

O adevărată sărbătoare de bucurie a fost ziua din 9 Martie a. c. v. pentru poporul drept-credincios din comuna Cerna — în protopresbiteratul Buziaș — căci în această zi s'a introdus în mod solemn în preot preot Alecsandru Ioanoviciu. Spre scopul acesta Pr. On. Domn protopresbiter Ioan Pepa din Buziaș

Prin subimul tău caracter
și ca un cărmaci deștept
Te-ai silit să alungi noima
scălciatelor utopii,
Incubiata ca miasma
în sburdalnicul copil!
Apărându-ți cu ardoare
neamul, legea și moșia,
Seris și-a fost, ca ani de zile
osândit să gușii robia!
Din băteala minții tale
și urzala de gândiri,
Ne ai lăsat o țesătură
cu ale inimii șoptiri,
Și-ai croit școalele române
un talar neperitor,
Încălzind sufletul candid
al cercatului popor!
Ca și Cato 'n lumea veche,
te suial pe-a ta tribună
Și în „Foara“ dascălimel
adunși, precum adună
Mintea ageră nectarul
din al creierilor flori;
Ne ștergeai prin statuti bune
amăritele sudori!
Câte plăsmuirii mărețe,
tesaur și ideale
Le-ai lăsat drept mostenire
cu drag dascălimel tale!
Datune-ai recepte sacre
ca și vechii Esculapi,
Ca 'n cărările de muncă
de miserii să ne scapi!
Însă glasul tău de aramă
s'a perdut prin lumi deșerte,

Mulți aveau inimi de peastră
și-aveau suflul tău inert!
Dascălimea 'noimă 'n neguri
și-a luat glasul de șagă,
Și de griji învălmășită
n'a voit să te 'nțeleagă!
Iartă ne măiestre bune
iartă-ne acest păcat!
Vom simți 'n viitorime,
ce comoară ne-ai lăsat!

Și acum, când al tău suflet
e 'n lăcașul lui Christos,
Rogu-mă pios, măiestre,
să primești acest prinos,
Tors din tortul conștiinței
și-al gândurilor fuior,
De al tău elev, ce în vremuri
în învăpăiatul dor,
De a neamului mărire
și-a încălăit al lui suflet.
De ideile-și mărețe,
adunate într'un răsuflet,
Dormi în pace, suflet nobil,
eară amintirea ta
V'om păstra-o 'n inimi calde
și 'n vecl nu te v'om uita!
Dascălimea românească
îți va impleni cununa
Vecniciei tale odihne
lângă Marele Șaguna.

Lugoj, 8 Martie v. 1903.

George Joandrea,
învățător.

a sosit de dimineață în comuna Cerna și la timpul liturghiei asistat de preoții conduși spre aceasta George Ciocoi din Hitiș, Avram Ciocoi din Vucova, Valeriu Petroviciu din Stamora română și noul preot Alecsandru Ioanoviciu — a pontificat s. liturghie cu slavie și cu demnitate înaintea unui public însemnat, cântând responsurile liturgice tinerimea școlară — cu deplină exactitate — sub conducerea celosului învățator Iuliu Petroviciu.

La priceasnă P. On. D. protopresbiter încunjurat de D-nii preoți asistenți a ieșit pe amvon, de unde cu vocea-i înaltă și pătrunzătoare a putut credincioșilor o cuvântare ocazională foarte instructivă, în decursul căreia — la loc potrivit — fiind autorizat spre acea părintele asesor în scaunul protop. Avram Ciocoi a citit gramata arhierescă, după care părintele protopresbiter luând din nou cuvântul a predat cheile bisericii și sigiliul oficios, nou instalatului preot Alecsandru Ioanoviciu pe lângă poartă adevărat părintești, care a emoționat poporul credincios până la lacrimi de bucurie. — După aceasta a fost cuvântul părintele Ioanoviciu, mulțămeste P. On. D. protopresbiter pentru osteneala ce și-a dat cu încrederea sa în parohie, pentru poartele ce cu atâta bunăvoință i-lea promisese solemn a-și împlini dăruirile și după ce cere sprijinul și ascultarea credincioșilor roagă pe bunul Dumnezeu să-i deo tărnie spre a-și împlini conștiința datorităle sale față de biserică și neam. — A urmat continuarea s. liturghiei cu chemarea Bărbatului Sfânt; iar după împărțirea așofrei trecând în spațioasa sală a școlii sub președinția de toți iubitului noul protopresbiter s'a reconstituit comitetul și sinodul parohial pe un termen nou de trei ani.

La masa bine aranjată de intenționa d-nă Valeria Ioanoviciu în sala parohială a luat parte pe lângă P. On. D. protopresbiter și preoții asistenți, Stimabila d-nă Pepa; doamnele preotese Ciocoi, domnul Steiner mare proprietar, d-l Kirch not., d-l V. Văreș învățat. pens., I. Prohab mareșator în Berlin, d-l Iuliu Putcoviciu ș. a.

În decursul mesei P. On. D. protopresbiter a tostat în sănătatea și îndelunga viață a P. Sântitului episcop diocesan Nicolae Popea. Părintele Avram Ciocoi pentru I. P. C. S. D-l vicar diocesan Filaret Musta. Părintele Petroviciu pentru P. On. D. protopresbiter tracual Ioan Pepa. D-l învățat. Iuliu Putcoviciu pentru preoții liturghisitori etc.

După prânz — la timpul său — d-l Steiner a pus căreța sa la dispoziția P. On. D. protopresbiter și a stăpânului Doamnă, până la gara din Văgvar.

Las că aceasta zi de bucurie se fie spre binele comunei Cerna și spre fericirea poporului credincios, care mult a dorit să vadă pe noul lor pastor sufletesc între ei.

Oaspela.

H. A. Z.

— Și d-ta ești dușman al minciunilor convenționale?

— Da!

— Cu toate aceste când întâlnești cunoscut, și d-ta îi zici: Sunt fericit — că te pot vedea! Ei vezi!...

— Da! Asta-i foarte natural, pentru-că eu nu prea dori să orbesc...

Fundațiune în memoria lui Dr. Daniil P. Barcianu.

Din Abrud ni-se scrie:

La 12 Martie n. 1903, după sinodul protopresbiterial ordinar al tractului, câți-va din membrii, întâlniți întâmplător, — la propunerea și inițiativa P. Grigorie Sima din Carpinia, unanim și cu mare însuflețire s'au înțeles ca să eternizeze și din parte-le memoria distinsului bărbat al bisericii și națiunii, când-va Dr. Daniil P. Barcianu, a cărui moarte prea timpurie atât de multe și curate păreri de rău a lăsat în toate părțile. S'a pus baza unei fundațiuni, ce are să poarte numele repausatului, de venite se vor folosi copiii lui Dr. Barcianu, ear mai târziu studenții talentați, ai căror părinți sunt țărani de rind fără mijloace îndestulătoare. Controlul va fi al superiorității bisericicești.

Atât în principiu, cât în amănunte nu s'a lăsat.

Trecându-se dela vorbe la fapte, de-o-camdată, au subscris și deșus: 1. Grigorie Sima 50 cor. 2. Emanuil Beșu 20 coroane. 3. Nicolae Cristea 10 coroane, total 80 coroane, — care sumă sub titlul de mai sus, numai decât s'a deșus la „Zidneana“ spre fructificare.

Au subscris, rămânând să deșusă sumele în zilele acestea: 1. Protopresbiterul Petru Popovici 50 coroane. 2. Ioan Măliovan 20 coroane. 3. Adam Damian, contabil 20 coroane. 4. Iosif Gomboș 20 coroane. 5. Rusan Corpade 2 coroane adică 112 coroane și peste tot 192 coroane. P. Nicolae Cristea tot spre scopul acesta a trimis în altă parte 10 coroane.

Având în vedere deosebita stăruie și venerațiune, de care s'a bucurat savantul profesor și marele român la fostii săi elevi și la toți românii, cum și rara însuflețire cu care ideea a fost îmbrățișată, — nu încape îndoială, că preparativele terminate și afacerea așezată pe baze solide — și numai de aici din Munți, se va aduna o sumă respectabilă.

Românii din Thesalia.

În vara anului 1900 am avut fericirea să stau aproape două luni în orașul curat românesc Tricala și să pot cunoaște de aproape pe frații noștri din Thesalia.

Cercetând cu deamănuntul tot ce mă interesa asupra istoriei lor, traiului, obiceiurilor și locurilor pe unde trăiesc ei, azi am putut constata că întreaga parte a Thesaliei de Nord, care se întinde dela orașul Cardita și până la frontiera turcească, este locuită aproape numai de Români și numai prin orașe se găsesc Grecii și prin câte-va comune răspândite încă, colera.

Populațiunea românească se întinde și spre sud către Amiro și Dimoco, ba chiar până în Acarnania și Eolia, centrul Greciei; nu însă așa compactă ca spre Nord, Nord-Vest și Nord Est, cu alte cuvinte toată valea râului Salambria spre Larisa, Aspropotam. În această parte comunele sunt curat românești. Oamenii vorbesc numai armânește, cântecule lor sunt în limba armânească (Vlahă, cum o numesc grecii); obiceiurile lor sunt curat românești, întocmai ca prin comunele noastre: ear poporul atât la femei cât și la bărbați diferă de acela al Grecilor. Ei între ei se numesc Armâni și nu Greci.

Atât în casă cât și locurile publice nu vorbesc decât armânește și numai atunci fac uz de limba grecească, când sunt în contact cu autoritățile și cu grecii proprii zis. Femeile și bătrânii nu cunosc aproape de loc limba grecească; însă cu durere am observat că cu timpul limba s'a alterat mult, de oare-ce tinerii cari trăiesc prin orașe și cari frecventează școlile grecești superioare, nu și cele primare, cari sunt departe de a schimba caracterul și naționalitatea, au introdus o mulțime de cuvinte grecești fără să-și dea seama de ceea-ce fac, crezând că prin aceasta se civilizează. Această parte a Thesaliei locuită de români va avea cu timpul aceeași soartă ca și Zagorul din Epir, dacă la timp nu se vor deschide școli românești precum a existat până în 1882.

Este chiar în interesul guvernului grecesc să deschidă școli românești în comunele locuite de români, căci cu acest mijloc și-ar atrage simpatia întregului element românesc din Peninsula Balcanică, după-cum a făcut dieta din Istria pentru Românii de acolo. Ne vom simți fericiți, când o asemenea deciziune s'ar lua și din partea guvernului grecesc și atunci va înceta cu desăvârșire ura care există între elementul armânesc și cel grecesc.

Citez comunele locuite de Români în Thesalia după județe și plăși.

În județul Tricala, plasa Calabaca și pe malul stâng al Salambriei, întâlnim următoarele comune: Malacasi cu 200 de case; Generazi cu 300 de case; Struza cu 50 de case; Htrajala cu 30 de case; Ciorani cu 80 de case; mai multe familii în orașul Calabaca. Pe malul drept al Salambriei găsim: Baricu cu 60 de case; Coli cu 25 de case; Guduva'di cu 80 de case; Custeamena cu 150 de case; Vidistea sau Nevodi cu 80 de case; Cato Parleanca cu 60 de case; Corou cu 300 de case; Dragovistea cu 100 de case; Halichi cu 50 de case; Asvrlicu cu 20 de case; Ciuova cu 70 de case; Përleanca cu 80 de case; Scăneasa cu 120 de case; Lipenița cu 50 de case; Bivan cu 90 de case; Doliani cu 60 de case; Gotari cu 70 de case; În plasa Tricala Dimu Atnasi găsim: Pertuli cu 100 de case; Viternie cu 80 de case; Pira cu 100 de case; Gardichi cu 150 de case; Galeca cu 80 de case; Macinichi cu 150 de case.

În județul Eolia și Acarnania, plasa Vanița Dinu Dastacu, găsim: Agrandelos cu 60 familii; Gorghiotosa cu 60 de familii; Surovili cu 150 de familii, și în Dimu Valtu l'abiaia cu 80 de familii.

Afară de comunele sus menționate sunt și alte multe răspândite prin județele Larisa, Volo, Dimoco, Plășile Cărdita, Farsala, și Tanari însă nu sunt așa compacte ca cele de mai sus. Apoi vin o mulțime de sate formate de Români dela Pind ca: Abelații, Pirvoliații, Samarinații, cari sau stabilit pentru tot d'ana în Thesalia, în afară de acei Români cari merg numai în timpul iernii și cari staționează pe lângă frontiera.

V. Diamandi Meșovitu.

PARTEA ECONOMICĂ.

Stupăritul.

Prelegere populară.

(Urmare).

La stupărit puternic, ce-s plini de faguri, tăem virful coșniței, de nu cum-va coșnița în adins e făcută cu virful anume pe acest scop, despartit. Așezăm apoi pe gaura aceea o scândură găurită la mijloc, atât cât să cuprindă bine gaura coșniței, ear pe aceasta scândură punem o cutie (lădătuș) în mărime cam cât a treia parte din volumul coșniței. Cutia are fundul de jos destupat, servindu-i drept fund scândura aceea pusă pe gaura coșniței, doblindită prin retezarea ori luarea jos a virfului ei. Pe partea din launtru a scândurei de deasupra a cutiei facem începuturi de fageri cu ceasă, de cumva nu o facem așa ca să putem pune rame în ea. Ca mai bine să reușim a atrage albinele în cutie, punem în ea și un fagur cu ceva miere.

Iată că și omului s'erac i-e dată puțința de a trăi, numai să se svrcolească puțin în lumea aceasta și să lase ceea-ce a pomenit.

Când am făcut eu întâi acest lucru, (ne având coșnițele anume, am retezat virful cu un ferez de pomi) cine cum vedea 'mi zicea: „ce dracu ai mai iscodit, ce n'a mai făcut ni-meni de când lumea...“ Și cum aveam numai vre-o câți-va stupi, căci atunci voiam să-i prăsesc, mulți dintre cei cari mai țineau și ei stupi își ziceau: „Dumniata aveai noroc de stupi de-i lăsați în pace precum face toată lumea dar așa să știți că i-ai stricat cu cutia d-tale“.

N'a trecut mult și chiepm pe câte unul dintre cei ce-mi urseau așa și

le arăt cutiile pline de faguri și miere. Nu se mai puteau mira de ceea-ce le vedeau ochii și ziceau: „Noi nu de geaba ai învățat d-ta carte...“ Zeu nu știu cu-i i-ar mai fi plesnit prin minte așa ceva.

Dar ascultați să vă spun un mod și mai lesnicios de a stupări cu coșnițele noastre ordinare. Faceți coșnița anume despărțită. Anume cam a treia parte din volumul ei, partea de deasupra o faceți de așa ca să o poți lua și pune ca pe un fel de capac. Capacul acesta îl împreună cu restul coșniței prin niște legături anume, așa că abia se observă. Când albinele au umplut coșnița cu faguri și miere, te apuci și deslegi capacul frumos, pe unde e împreunat cu restul coșniței recoltezi ce e în el și îl pui ear la loc spre al umplea din nou. Dela natura lor albinele în partea de sus a coșniței depun numai miere, de prăsit aci nu se prea prăsesc. Stupării harnici însă, ca să fie mai siguri că în capacul de sus a coșniței să nu fie pui (cătăi, larve) pun unde-s împreunate, capacul cu coșnița peste restul coșniței de jos un coperământ de scândură subțire și înzestrat la mijloc cu „gratia lui Haneman“ ca să nu poată trece decât numai albinele sus în despărțământul de miere. De ne scumpim a cumpăra gratia numită, ni-o putem face noi înșine, gaurind coperământul acela pus între despărțăminte întocmai cum e ciurul. Gaurilele să fie numai de 4 și 1/2 mm.

Si mai folositor e a face coșnițele cu trei despărțăminte. Într'un an recoltezi din despărțământul de deasupra, într'altul din cel din mijloc și în altul din cel de jos. În chipul acesta se reînnoesc faguri, altcum însă se învechesc, îngrindu-se și înăruinduse, în care caz nu mai sunt buni pentru prăsire.

Coșnițele cu trei despărțăminte ar fi mai practice, dar mizeria e atât de curată ca din cutii de ori-ce mărime când în partea cea mai de sus a coșniței nu depune ouă. De altfel cutia o putem folosi și la coșnițele cu despărțăminte, în acest caz trebuie capacul de sus anume făcut spre a-l putea lua și pune. Ori-cum însă să folosim gratia lui Haneman, cumpărată anume sau făcută de noi înșine cum s'a spus.

Din toate cele spuse, să vede că și în coșnițele ordinare putem să stupărim cum s'ar zice „rațional“ ca și în cele mobile. Deși nu întru toate dar fiind că acele's mai costisitoare una și alta mai greu de umblat cu ele pentru oamenii noștri cari se ocupă și cu economia câmpului până vor putea și ei trage folos din stupărit, trebuie înadins să ne silim a îmbunătăți coșnițele ordinare în modul descris. Coșnițele ordinare astfel întocmite să numesc coșnițe mixte, deoarece ele nu mai sunt nici ordinare și nici chiar ca cele mobile.

Când stupăritul va intra în șirul ocupațiilor oamenilor noștri sateni, așa că se va preface într'un obicei de care nu se vor mai putea lăsa, atunci cu înlesnire își vor face loc și coșnițele mobile. Acesta e un lucru ușor de crezut. Mai înainte arau oamenii pământul cu plugul de lemn, pe care din simplu cârlig l-au tot îmbunătățit, până când acum de curând au făcut plug de fer, cu care toată lumea ară azi, nefindu-i nime contra. Așa și cu stupăritul, trebuie treptat să îmbunătățim coșnița ordinară, până ajungem la cea mobilă așa zicând dela sine, fără a ne bate atâta gura vorbind și scriind despre avantajile ei.

III. Albinele.

V'am tot vorbit până acum despre stupărit, stupină, coșniță și tocmai despre ce ar fi fost mai întâi de lipsă a v'ă spune, nu v'am spus ceva mai amănunțit. Anume despre albine nu v'am spus. Fie cu iertare, căci ce n'am făcut, voi face acum.

D-voastră cunoașteți cu toții albinele, care din văzut, care din umbatul cu ele. Cu toate acestea însă sunt sigur, că mai deaproape să-mi spuneți ceva despre ele puțin, ba poate nici unul n'ați fi în stare.

Frumos e acest lucru oare? Asta e mulțămita, că ne îndulcim cu mielea lor!... Nu e deci mirare, că mulți să ferească de stupărit. Aceia au toată dreptatea!... Căci s'a văzut vre-un om, care s'ar fi folosit din vite, ne știind rëndul lor?

S'apoi câte unelte sunt pentru îmblătit, săpat, cosit ș. a. cari de cari mai practice și cu toate acestea, căți nu sunt ca să ferească de a lucra cu ele spunând că nu sunt bune. Și pentru-ce oare?... A probat odată și ne știind cum să umble cu ele, nu i-a mers bine și odată haid, a pus vina în cărca uneltelor că nu-s bune. Așa și cu stupăritul! A probat odată cu un stup și ne știind ce are și ce să-l facă i-s'a prăpădit și odată s'a lăsat de stupărit strigând în gura mare: „că n'are noroc de stupi“.

Să lăsam aceste de-ocam-dată și să vă spun, mai bine zis, să vă fac pretinți cu sirguincioasele albine.

(Va urma).

Sămânța de trifoiu.

Producerea săminței de trifoiu este foarte rentabilă. Vom alege în acest scop în trifoiștele noastre locurile unde plantele nu stau prea des, însă sunt viguroase. De regulă se oprește trifoiul pentru sămânță abea din coasa a doua, fiind-că aceste nu se culcă așa ușor. În regiuni mai răcoroase și unde este multă cuscută (matase, torteli) se va opri prima coasă pentru sămânță. Trebuie să știm adecă, că sămânța cuscute) se va coace tot pe aceea-i vreme când se coc și sămințele trifoiului dela a doua coasă. Recoltă o facem când sămințele sunt deplin coapte și anume când ele devin vertoase și au dobândit o culoare roșie-brună și lucie. De o scuturare a săminței să nune fie teamă căci mai de grabă se rup și se perd căpăținele de flori lutregi. Secerăm sau cosim plantele, care le uscăm pe piramide (prepelegi), sau rupem numai căpăținele de pe cotoare cu ajutorul unui peptene cu dinți reri de fer.

Scoterea săminței din trifoiu merge foarte greu. Se treeră sau îmblătește mai ușor pe ger uscat. Pe timp umed nu putem face nimica. Mai putem să uscăm căpăținele cu tecile de sămânță în cuptoare, după ce am scos pânea în ele. Unde avem a treera mai multă sămânță de trifoi, ne putem folosi de mașini de treerat, mânate cu mâna, care totodată și o curăță. Astfel avem cea a lui E. cert (Berlin), care costă 210 florini; să treeră 10—15 heli. căpățini de flori de trifoiu pe oră și are o greutate de 325 kgr. Una mai mare este cea a lui Iulius Carow (Praga), care costă 600 floreni; ea treeră 15—30 kgr. sămânță pe oră. În timpul mai nou se adaptează la mașinile de treerat mânate cu aburi (batuze) în doba lor câte o răzătoare care treeră foarte bine trifoiul, lucerna și alte sămințe mărunte. După lărgimea dobei, aceste răzătoare costă 100—120 florini.

Cum trebuie săditi pomii?

Timpul pentru plantat pomii a sosit și cum acuma nu avem lucrări la câmp, trebuie să'l folosim pentru lucrările pregătitoare și pentru sădit însuși.

Un pom se sădește la locul definitiv

(statornic) când are cel puțin un an și cel mult cinci ani dela altoire.

Pomii se scot din pepinieră (școale de pom) cu grije, ca să nu se vateneră-dăcinile; tăieturile făcute cu casmau (hâr-lu) sau cu târnăcoșul (săpoi) la scoatere se netezesc cu cuțitul, astfel că rădăcinile rămase la pom să nu mai aibă nici o șgarie, decât tăietura făcută cu cuțitul; această tăietură se face de desubt, așa că după-ce se plantează pomul, ea să se așeze pe pământ.

Gropile să se facă cel puțin cu 15 zile înainte săditului: să aibă 1 metru lărgime și 0.80 adâncime. ear pământul scos să se împartă în două grămezi; cel deasupra se pune la o parte și cel din fund de cealaltă parte a gropii.

La plantare se aruncă întâiu în groapă cel deasupra, ear pământul scos de pe undal gropii se amestecă cu pământ de de băiegar (gunoii) putred și se acoperă rădăcinile pomului cu el.

Înainte de a arunca pământul în groapă se pune un tutor (par), de care se va lega pomul. Pomul nu trebuie așezat mai adânc în pământ decât a fost mai înainte.

După plantare se udă odată și bine apoi se face un fel de blid la rădăcina pomului și se pune pe deasupra paie măruntă sau pleavă, spre a ținea umezala în timpul verii, când trebuie să se și ude cât mai des și în așa mod, ca apa să pătrundă în pământ în toate părțile până la fundul gropii.

Distanța (îndepărtarea) între pomi variază după împrejurări, așa că nu se poate spune anume. Nu trebuie însă să uităm, că un pom produce fructele mai mult pe ramurile laterale (din latură), cari au nevoie de loc și de lumină. Pomii plantați prea aproape, neprimind lumină decât la firf, produc mai puțin; e dar mai bine să se planteze pomii în linii și între linii să rămână câte o fașie de loc, care se poate folosi pentru alte culturi d. e. legume.

Pomii cu trunchiu înalt cresc anevoie când sunt plantați într'un pământ cu iarbă ce se cosește sau cu lucernă; le merge bine însă într'un loc cu iarbă, care se pășunează.

În pomii se plantează cași, cireși, pruni, meri, peri și nuci. Toți trebuie să aibă cel puțin 2 m. când se plantează și să fie altoiți pe pădureți ieșiți din sămânță.

Îndepărtarea între ei să fie de 4, 5 și 6 metri, numai pentru nucii să fie de 12 m.

Felurimi.

Numărul 13. Numărul 13 de care cel superstitios se tem așa de mult, a jucat un rol ciudat la un prânz dat Vinerea trecută de către Clinton Peters, cunoscutul pictor de portrete din Baltimore (America).

În ziua aceea era a 13 a aniversare a căsătoriei lui Peters, și soarta a făcut ca ea să cadă Vineri, 13 Martie st. n. 1903.

Adunate, cifrele arătând anul dau 13; se găsește d'asemenea 13, formând un număr din întâia și ultima din aceste cifre.

Artistul stă la numărul 813 al străzii North Calvert. Prânzul s'a dat la orele 7 și 15; adunați aceste cifre și veți avea ear numărul cerut.

Numele lui Clinton Peters se compune din 13 litere. D'asemenea sunt 13 litere în numele celor 3 copii ai lui: Ruth, Betty și Jack.

Persoanele superstitioase vor afla cu groază că Peters avea 11 meseri, ceea-ce făcea cu ei însuși și nevastă sa 13 persoane la masă.

La orele 7, d'na Peters legă un mărț nod de crep la clopotul soneriei apartamentului. Invitații veniri îmbrăcați în negru. Prânzul cuprindea 13 servicii și carta de mâncare, desenată de Peters, înfățișa o piatră de mormânt. Fie-care cartă avea o inscripție potrivită cu numele oaspetelui cărui îi era destinată. Imprejurul inscripției erau înfățișate sălcii plângătoare.

Prânzul a fost servit în farfuria împodobite cu desemnuri, printre cari se vedeau imaginea unui cociug mititel, și alături de

farfuria fie-căruiă invitat era o mică cunună de imortele, legată cu o panglicuță de mătase neagră.

Înghețatele au fost servite sub formă de cranii, cu cireși în locul ochilor.

Și, spre a adăoga o notă veselă acestui prânz fanatic, în tot timpul mesei muzica a cântat marșuri funebre.

Lucruri interesante de știut. Imposibile asupra alcoolului au dat Franței, în același an, un venit de 300 milioane.

Mulhouse (Alsacia) are un consiliu comunal socialist, care a hotărât să plătească 2,50 franci pe zi ori-cărui muncitor din oraș fără lucru.

Luând de normă creșterea mijlocie din cei din urmă 20 ani, s'a socotit că populația globului se întrecește într'o sută de ani.

În China, datoria publică nu atinge decât 4 franci de cap și mijlocia anuală a birurilor nu se urcă decât la 2 franci.

Fie-care tonă de apă de mare, cuprinzând 5 miligrame de aur, s'a socotit că toate oceanele au 10 miliarde de tone din prețiosul metal. Ele mai cuprind 4½ milioane de tone de iod.

Madagascarul a extras și exportat 3 milioane de aur în 1902.

Om scăpat din catastrofa dela St.-Pierre.

— După catastrofa, în urma căreia a căzut victimă orașul St. Pierre, se răspândise șvoni că în închisoarea din nefericită localitate s'ar fi găsit un deținut în viață. De alt-fel istoria aceasta a fost de atâtea ori declarată ca fiind verosimilă, de câte-ori a fost desmintită. Acum însă a eșit la iveală, în New-York, un individ cu numele de Iosef Sibarice, care pretinde a fi deținutul ce a supraviețuit erupției vulcanului Pelée. A stat la închisoare, așa povestește el, pentru-că cu trei săptămâni înainte de erupțiunea vulcanică, a ucis un om cu pumnul. Chiar în ziua catastrofei s'a bătut cu un alt deținut și de aceea a fost despărțit de dînsul și aruncat într'o celulă cu trei etaje mai jos, sub pământ. Aceasta a fost mântuirea lui. Când s'a produs erupțiunea fatală, el a auzit urletul înfricoșat al muntelui și a văzut chiar o ploaie de foc. Niște cenuse fierbinte a p' rurs în celula lui, îngreunându-i respirația. Au trecut două zile până ce a fost descoperit. Autoritățile au refuzat să-l menție mai departe în închisoare, și fiind-că era acoperit de arsuri cu un caracter grav, au dat ordin ca să fie transportat la spitalul din Fort de France, unde a zăcut câte-va luni chinuit de friguri galbene. Ca dovadă de veracitatea celor istorisite, Sibarice arată cicatricele de arsură, ce se văd încă pe pieptul, mâinile, gâtul și obrazul lui.

Convocare.

Despărțământul prot. al Timișorii, aparținător reuniunii învățătorilor dela școlile populare gr.-or.-române din protopopietate Timisoara, Belinț, Comloșul-mare și Lipova, se convoacă la adunarea generală ordinară pe ziua de 10/22 Aprilie a. c. la 9 ore a. m. în școala confesională română din Elisabetinul Timișorii.

O B I E C T E L E.

1. La 8 ore a. m., asistare la chemarea Duhului sfânt în sf. biserică din Elisabetinul Timișorii.
2. Ascultarea prelegerii practice în limba română, — verbul cu cele trei timpuri principale; propunător Georgiu Subu învățător în Beregsău.
3. Ascultarea prelegerii practice din „aritmetică“; propunător Petru Mușiu învățător în Elisabetinul—Timișorii.
4. Ascultarea prelegerii practice din „geometrie“; propunător președintele Ioan Mateica învățător în Izvin.
5. Deschiderea adunării generale.
6. Constatarea membrilor prezenți.
7. Reflexiuni critice, și resp: ascultări față de prelegerile ținute.
8. Presentarea raportului anual al președintelui, al cassarului și bibliotecarului.

9. Eventuale propuneri și interpelări.
10. Defigerea locului pentru proxima adunare generală.

Izvin, 7/20 Martie 1903.

Ioan Mateica,
președinte.

Constantin Micul,
notar.

Dare de seamă și mulțămita publică.

La petrecerea cu joc aranjată în 7 Februarie n. 1903 pentru sporirea Fondului elevilor morboși dela gimnaziul român gr.-or. din Brad au contribuit:

a) seara la cassă:

Szabó Lejos și fam. 5 cor.; G. Părău, dir. gimnazial, Petru Rimbaș, preot, Brad, Georgiu Borza, butnar, câte 4 cor.; Vasilie Damian, protopresbiter în Brad, C. Costin, prof., St. Albu, prof., Vasile Boneu, prof., Dr. P. Oprea, prof., Dr. I. Radu, prof., I. German, invet., Andron Bogdan, preot, Tărbăle, Toma Oțel, zidar, I. Împărat, proprietar, Ilie Ometa, propr., P. Florinca, păpușar, Emilia Putici, notareasă, Halmagiu, d-na Filo și familia, Gurabarza, d'na Lamfe și familia, Ciudant, câte 3 coroane; M. Stoia, inv., G. Ometa, comerc., Tărbăle, Ban Aladár, vice-not., Cebea, Paul Mihoc, scriitor not. Cebea, Corn. Drăghina, v. not. Lunca, Maria Cristea, învățătoare, Gurabarza, I. Cutean, comerc., Iustin Boldin, calfa de comerc., David Aladár, comerc., câte 2 cor.; Kis Jenő, Francisc Milan, calfa de comerc., câte 1 cor. 60 cor.; R. Cugădean, oficiant de bancă 1 cor. 40 fl.; G. Iule, inv., Petroviciu, croitor, Cornelia Moldovan, Halmagiu, I. Demian, jurist, Herțeganu, Alex. Puticiu, Halmagiu, d' soara Conrada, Criștor, d' soara S. Glava, Săsur, d' oa T. Popa, Grundisch, oficial, Löbl, tipograf, câte 1 cor. De tot 94 cor. 60 fl.

b) oferte maritimioase:

Nerva Hențescu, farmacist, București, 19 cor. 77 fl.; Romul Coțoiu, comerciant, Baia-de-Criș 10 cor.; Gerasim Candrea, adv. Baia-de-Criș, Dr. Nicolae Oncu, dir. la Victoria Arad, câte 5 cor.; Dr. Teofil Bogdan, medic, Übbs (Austria) 3 coroane; Iosif Tisu, preot, Carace, 3 coroane; Athanasiu Ciomponeriu, jude pens. al Albei, reg. din Budapesta și Calsbadt (Croatia), 3 cor.; Nicolae Bedea not., Mihăleni, Ales. Dreia, inv. pens., Criștor, Dr. Silviu Moldovan, adv. Oorăștie, G. Ștefan, preot, Baița, Iosif Costea, preot, Vaca, Ioan Fegăș, Luncoi, Ioan Jurea, preot, Cebea, Ioan Peria, preot, Cristos, Savu Stănilă, preot Ribiș, Nicolae Pop, preot, Ormindea, Aron Român, preot, Luncoiul de sus, Ioan D. Șorțan, preot, Blăgeți, Lazar Perian, proprietar, Baița, Nicolae Matei, preot, Ribicioara, câte 2 cor.; Ioan Angel, învățător, pens. 1 cor. De tot 77 cor., 7 fl.
Suma venitorilor . . . 171 cor. 68 fl.
Cheltuielile . . . 100 cor. 25 fl.
Venitul curat . . . 71 cor. 43 fl.

adecă șeptezeci și una coroane 43 fl. trauspus fondului elevilor morboși.

Publicul participător și generosul contribuitor primească espres una sinceră mulțămite!

Brad, 2/15 Martie, 1903.

Corpul profesoral.

Pentru ajutorarea familiei rămasă după reposarea fostului coleg (învățător) Aurel Popoviciu a mai colectat și contribuit:

Dl Ioan Furdian învățătoriu dela: „Făgetana“ 5 cor.; Vasilie Nicorescu (Făget) 1 cor., Alexandru Jucu paroh (Rachita) 1 cor.; Ioan Furdianu învățător (Lenăusești) 3 cor.

Care sumă de bani am predat'o familiei din chestie.

În numele familiei din chestiune, vin și pe aceasta cale a le exprima maritimioșilor domni contribuitorii celea mai vii mulțămite poftindule, să le dăruiască Dumnezeu viață îndelungată și fericită.

În nr 30 al „Trib. Pop.“ din darea de seamă și mulțămita publică a mea, din eroare am lăsat afară pe Dl. Ioan Roșu învățătoriu în Comlăuș care, a contribuit 1 coroană, cea ce rog să bine voiați a rectifica.

Miersig, la 4/17 Martie 1903.

Iulian Pagă,
învățător.

NOUTĂȚI.

ARAD, 27 Martie n. 1903.

Colegiile preoțești de pe teritorul Consistoriului aradan au ales ieri pe reprezentanții săi deputați sinodali. Până în prezent știm următorul rezultat:

In Arad, a fost ales d-l R. Ciorogariu, director seminarial.

Radna: Vasile Beleş, protopop. Alegerea aceasta a fost precedată de un caracteristic incident, asupra căruia vom reveni.

Lipova: Voicu Hamsea protopop. Giula: Roman Ciorogariu, director seminarial.

Boroșineu: Constantin Gurban, protopop.

Chișineu: Dr. I. Trailescu, protopop.

Vinga: Petre Cimponeriu, preot in Vinga. De trei ori s'a votat, rezultând la toate trei votările paritate de voturi, între candidații Augustin Hamsea și Petre Cimponeriu. Sorții au decis în urmă, conform prescripțiilor Statutului Organic și Regulamentului electoral, în favorul părintelui Cimponeriu.

Ziare oprite. Ziarele ungurești aduc știrea că: ministrul de finanțe a oprit de pe întregul teritoriu al Ungariei următoarele ză și cărți: „Iudisches Volksblatt“ jurnal săptămânal apărut în Viena în limba germană, „Cronica“ ziar politic românesc, apărut în București, — „Istoria românilor sub Mihai-Voda-Viteazul“ și „Cestiunea Românilor în Transvania și Ungaria“, opuri cari au apărut în limba română.

SERATA BOHEMĂ III. Măne Sâmbătă, la 15/28 Martie va avea loc în „Casa Națională“ un „matineu literar“: prelegeri, disertații, declamări.

Inceputul la 6 ore seara.

Pentru „Független Magyarorszag“. Jupânii dela ziarul acesta kossuthist se ocupă cu predilecție de afacerile noastre, și apoi firește ne bîrfesc, insultă și calumniază.

Nu ne mirăm, ce ar și putea eși altceva din infecție. Ne aducem aminte că abea sunt vre-o câte-va săptămâni decând poliția i-a „sprehguit“ și redacție și administrație, fiind „domni“ prinși cu ocuau mică.

Ajunseră adecă în așa hal, încât își făceau bani ca să poată scoate foaia așa, ca cumpărau felurite obiecte, pianе etc. și pe urmă le zălogiau, ba într'un cas când de sigur îi ustura rău, s'a pus administratorul de a vindut până și țidula de amant, a făcut va să zică de două-ori bani pe un obiect care nu era a lui. După ce a fost apoi internat la răcoare a spus că nu pe seama sa a făcut blăstămăția ei ca să ajute redacția care se făcuse canfor într'o noapte dinaintea colegătorilor, care au căpătaseră de mai multe zile plata.

Eată jupânii aceștia își permit să ne tragă nouă zilnic insulte și lecții!

In numărul lor de ieri, într'un chip detestabil insinuă, că părintele vicar Vasile Mangra vizitează școlile drept pretext de a corteși pentru candidații săi la sinod.

In numărul lor de alaltăieri, se obrădesc la adresa prim-redactorului nostru Russu Șirianu.

— Jupânilor, voi insultați!

Laudă merită. Din Dumbrăvița, primim următoarele: Membrii corului înținat și condus (acum în al doilea an) cu multă dibăcie de iubitul nostru învățător dl Petru Colțeu — la sfatul D-lui și în conțelegere cu comitetul nostru parochial — au hotărât unanim că: „toate veniturile corului“ să le adăugăm pe viitor, la modesta noastră „fundațiune școlară“ care e me-

nită pur numai spre scopuri școlare și din care nu peste mult va trebui să ne ridicăm școală nouă. — Comitetul parochial.

Dăruire. Evlaviosul credincios de aici Ioan Rotariu sen. cu soția sa Stana, pătruși de pietate și zel creștinesc au dăruit pe sama S-tei noastre biserici gr.-ort. române un clopot frumos în prețiu de 220 coroane, prin ce de nou au dovedit interesul cel viu și iubirea cea curată cătră S-ta noastră biserică; drept ce și pe această cale le exprimăm mulțămita noastră rugând pe bunul Dumnezeu, ca fapta aceasta a lor creștinească să le fie spre liniștea și adevărata mângăiere sufletească. Mehala, 9/22 Martie 1903. In numele comunei bis. gr.-ort.-rom. Ioan Plavoșin paroch, cond. ofic. par.

Nebun în Dietă. In istoria obstrucției ce decurge în Dietă s'a amestecat ieri un trist episod, care a atras pe un moment atenția părinților patriei dela politică.

Sab decursul vorbirii lui Luby Géza spre marea surprindere a deputaților un necunoscut a intrat în sală. A mers spre bancile mijlocului din dreapta și acolo liniștit, și de tot fără genă a luat loc între deputații croați.

— Poate vre-un nou deputat? — se întrebau deputații între sine.

— De unde; n'a fost acum de curând nicăiri alegere, — răspundea câte unul.

Spirinți se puteau întreba:

— Poate spiritul vre-unel obstrucției din vremile trecute...

Combi-națiunile acestea au fost însă curmate de chestorul camerei care s'a apropiat de străin.

— Mă rog sunteți Dv. deputat? — l-a întrebat.

— Cum putez să mă întreb? — i-a replicat indignat. Firește că sunt deputat. Represint cercul Bărănd.

Chestorul s'ar fi mulțumit cu răspunsul acesta. Inșă vicepresidentul Tallian Bé'a a predat cu iutele scaunul presidial lui Daniel Gábor, s'a coborât pe locul deputaților croați și după scurta convorbire a făcut un semn chestorului, care l-a scos afară pe străin despre care se presupunea acum că nu e cu mintea întreagă.

Pe coridor a produs mai multă iritare prezența străinului, care acum a început se strige.

— Asta totuși nu merge. Totdeauna am fost deputat, de când mă știu. Și alegerea din urmă m'a costat patru mii de florini. Acum sunt și redactorul celui mai mare ziar opoziționist.

Nu peste mult s'a știut că cine este nefericitul. Na este tocmai om necunoscut: Boros Vilmos oficiant de tren, vestitul autor de romane de senzații cu crime și omoruri, Montepinul maghiar. Inca înainte cu 10—20 ani sorbeau cusătoarele producțiunile lui. De atunci însă lui Boros Vida i s'a întunecat mintea, și este nebun liniștit. Nu l'au internat, pentru că nu infestază pe nimeni. Într'un moment de nebunie a putut crede că este deputat și a intrat în parlament.

Preot român ucis. O crimă oribilă s'a întâmplat, după-cum cetim în ziarul „Független Magyarorszag“, în comuna românească Boița. Preotul acelei comune Silvius Troia a fost ucis de niște oameni din comună. Sâmbăta se dusesse preotul pe câmp, ca să privească ogoarele. Seara târziu s'a reîntors spre sat. Ajungând la marginea satului două pușcături se au și preotul rănit de 2 ori mortal cade jos la pământ. O fetiță mică a observat din întâmplare pe preotul cum se lupta cu moartea și a înștiințat pe preoteasa, care s'a îngrozit de moarte auzind tragica veste. Preotul a fost dus mort acasă. Ucigașii nu s'au îndestulit cu atât, ci la mezul nopții s'au furișat la casa parochială, unde preotul zăcea mort pe catafalc, și i-au dat foc. Oamenii au sărit îngroziiți, dar nimeni n'a ajutat la stingerea focului, ci puneau mai bine mâna pe obiectele scoase și le duceau cu sine. Gendarmeria a pornit cercetare și a arestat mai mulți oameni suspecti. Aceștia însă neagă totul. Cercetarea decurge.

Treceri la altă lege. Ni-se scrie din Muntii-apuseni că în zilele din urmă un student talentat de ai noștri de pe clasa a VIII-a a gimnasiunului romano-catolic din

Alba-Iulia, de naștere din Ampoita, a trecut la romano-catolic, în lipsă de protecție dela „Gozdu“ neprimind nici un ajutor și de acasă fiind sărac.

O protecție, protecție! Multe, proaste și dăunătoare sunt urmările tale pentru biserică și neam. Dar de aceasta pe cine să-l doară capul?

In Roșia-Abrudului a trecut la uniți întâiul episcop al bisericii George Cosma, care acum doi ani testase averea sa de vre o 15—20000 cor. pe seama bisericii noastre de acolo... In Roșia putem să începem deja pe „Piang și mă tânguesc, când îmi aduc aminte de ce era odată și ce e azi... cu sârmana noastră lege...“

Patria salvată. Cetim în „Független Magyarorszag“: In Pancsova au dat o hartă pe care editorii au trimis-o tuturor școlilor confesionale sârbești din Ungaria. Aceasta hartă simplă de tot defraudează, partea sudică a Ungariei cu Bosnia și Herțegovina cu tot, și toate aceste părți le aducează: „Sârbiei Mari“. Ministrul de instrucție Wlassics a ordonat i. dată confiscarea acestor harte și tot odată a ordonat și cercetare strictă contra acelor învățători cari ar cuteza să întrebuițeze aceasta hartă.

Concurs pentru nemurire. Scaunul de membru a celor „40 nemuritori“ din Paris trebuie că e un lucru foarte cercat. Nu demult prin moartea lui Paris Gaston și Ernest Legauve au devenit vacante locurile și sunt deja 20 competenți, între dinșii bărbați politici distinși, precum Waldeck-Rousseau și Ribot care în orele libere scrie și versuri, Iuliu Breton pictor, Alfred Capus, Alfred Croiset, Emil Gebhard, Marcel Prevost, Fridrich Manon, Porto Richz și alții. Lista de însinuare stă încă două zile deschisă și așa va avea academia destulă ocaziune să dea de cei doi nemuritori.

Oficiantul de telegrafie a resbelului germano-francez Sa serie din Berlin că Dessauls, oficiantul de telegrafie a împăratului german Wilhelm I, acărui lucru era în re-bul din 1870—71 să trimită depeșele împăratului la Berlin, acum și-a serbat nunta de aur. Dessauls a stat multă vreme în serviciul telegrației de stat și pe timpul resbelului din 1870—71 era de 52 ani. Ca și oficiant de telegrafie a luptat până în fine, întreg răboiul. Cea mai interesantă depeșă pe care a trimis-o este următoarea: „Reginet Augusta Berlin. Invingere mare. Împăratul Napoleon, rănitul mareșal MacMahon, precum și întreaga oaste franceză a ajuns în Inch-soare. Dumnezeu să ajute și mai departe. Wilhelm“.

Toți știu, că sămânțele de napl de nutreț, ale lui Mauthner sămânțe împreunate dau roadele mai bogate, că sămânțele de verdețuri ale lui Mauthner produc zarzavaturile mai bune și că din sămânțele de flori ale lui Mauthner cresc florile cele mai frumoase. — Cu un cuvânt: Sămânțele lui Mauthner sunt cele mai bune, depositul cel mai mare și prețurile uimitor de ieftine.

In jumătatea a doua a săptămânii acesteia să începe tîrgul de primăvară în Arad. Desvoltarea puternică a comunicațiunii ca și când ar fi arădiat însemnătatea orașelor din comitatul nostru. Câte un tîrg din sediul comitatului Arad formează un eveniment în cronica comercială a anului. Voiciune și circulațiune neobișnuită își află adăpost în orașul nostru și comerciantul din Arad, bine înțelegând toate acestea, să prepară din adine, să înarmează. Intreprinderea aceea, care totdeauna s'a nisuit a îndestuli în gradul superlativ publicului, este: Marele Magazin a lui Porter Vilmos din Piața libertății! Și care cu juste speranțe privește la tîrgul de primăvară din est'an.

Inca în proaspătă memorie o poate avea publicul nostru expozițiunea pompoasă de Crăciun, carea a arangiat o firma Porter într'o sală de 50 m. de lungă. De-atunci a trecut un pătrar de an; Marele Magazin a lui Porter Vilmos din Piața libertății din recunoștiință și sparginire a strîns și mai mare voe de lucru precum și putere nouă și așa ca ocaziunea aceasta mărfurilor cele mai bune le poate pune înaintea onoratului public.

Puține întreprinderi să pot bucura de desvoltare așa repentină, ca firma aceasta. Cărl sunt introduși, cari numai odată au cumpărat din Marele Magazin a lui Porter Vilmos, aceia știu foarte bine, că numai ideilor sale solide, asortimentului foarte mare și estințății recunoscute își poate mulțami frumosul loc ce-l ocupă în lumea comercială din Arad.

TEATRU.

Repertoriu săptămânal:

Vineri: Katalin, operetă, cu concursul artistei Küry Klára.

Sâmbătă: Casanova, operetă, cu concursul artistei Küry Klára.

Duminică: Lili, operetă, cu concursul artistei Küry Klára.

Publicul teatral a fost ieri plăcut surprins de știrea dată de direcția teatrului, că i-a succes a exopera colaborarea celebrei artistei Küry Klára. Diva a și sosit aseară din Budapesta și azi va juca deja în Katalin. Îndată ce s'a răspândit vestea sosirii artistei, s'a dat un adevărat asalt asupra cassei, prenotându-se bilete pe toate trei reprezentațiile.

Cancelaria teatrului ne avisează că pe întâia seară Küry, (abonam. fără șot) logele se pot cumpăra dimineața dela 9 ore la cassă.

POSTA REDACȚIEI.

„Petru Maior 27“. Te rugăm să ne trimiți în întregime articolele, fie în traducere, fie în original. Dacă punem umbra, trebuie să panem și lumina. Mulțămim pentru atențiune.

PARTEA ECONOMICĂ.

Prețul spiritului din Arad, 26 Martie.

Spirit rafinat, vânzare mare	. 118.—
„ „ mică	. 120.—
„ brut vânzare mare	. 116.—
„ „ mică	. 119.—
100 kilograme borhot uscat	. 12.80.—13.—

Bursa de grâne din Budapesta

50 chlg. grâu pe Aprilie	c. 7.44—7.45
„ sâcară pe	. 6.55—6.56
„ porumb pe Maiu	. 6.18—6.19
„ ovăș pe Aprilie	. 6.01—6.02

Bursa comerțului cu porci din Kőbánya: Raport dela 24 Martie.

Porci grași (ungari), per. peste 400 Kgr.	128—130 fl
„ „ „ până la 300	„
„ „ „ tineri până la 320	137—138
„ „ „ tineri	136—137
„ „ (sârbi) per. peste 260	134—136
„ „ „ până la 240	130—132

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Insertiuni și reclame.

De vânzare.

In comuna Bozovici casa de sub Nr. 325 constatătoare din 2 chilii și cuină la frontul a 2 străzi, 1 grajd, și una cocină, coș-punzătoare pentru un neguțător s'au meseriaș, afară de aceea pământele „Sub Perciu“ moșie de pruni, hotar cu Lăpușnicul de sub codru „Peste Nera“ și Viru Căminița, zăbran și moșie de pruni, toate acestea se vînd din mână liberă.

Informațiuni mai de aproape a se adresa la Iancu Cârpanu, 924 1—1 u. p. Cornya în Domașnia.

INVITARE DE ABONAMENT.

„BUNUL ECONOM“,

REVISTA PENTRU AGRICULTURA, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORĂȘTIE (Szászváros).

Cea mai ieftină și totodată unica foaie românească în felul ei cu ilustrațiuni.

Costă:

pe anul întreg (2 fl.) 4 coroane
pe jumătate an (1 fl.) 2 „
Pentru România 15 lei pe an.

Ctul. CASSEI DE PĂSTRARE POSTALĂ Nr. 10025. — Numeri de probă gratis și franco. —

Abonamente se plătesc înainte și se pot face cu prima zi a ori-cărei luni.

898 9—10 Administrația „BUNULUI ECONOM“.

Asigurați: viață, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad
A BĂNCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALĂ SIBIENE
„TRANSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termîn fix, rente, zestre pentru fete, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă de la 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întimplată;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reconvise ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeț, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuiale mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad
Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899. 423 — 117

Asigurați contra furăturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Asigurați contra focului: case, bucate, mobile, vesușite, mărfuri!

Asigurați contra furtului: grâu, cucuruz, secară, ovės și tot ce aveți de preț!

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgărçiri de inimă, astma, auzul greu, sgărçiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udul în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

șia neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurăret, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și iefinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

624 — 151

Prețul aparatului mare e Cor. 6. folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4. folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K colțul str. Kálmán.

Cea mai mare fabrică de coase în lume e fabrica „BUR“ a cărei singur și exclusiv reprezentant și vânzător e

WINKLER ȘI GRAUER
Kőbánya, Nr. 34.

Cine vrea să și cumpere o coasă bună și trainică, acela să nu și cumpere coasă, până nu va cere dela firma de sus un catalog ilustrat, ce i se va trimite numai decât gratuit. Lunile de iarnă sunt mai potrivite pentru adunare de comande.

Adunătorilor rabat! Garanția deplină! Serviciu prompt!

Mai multe mit de scrisori de mulțumită și comandare stau la dispoziție on. public. 1 briel de transval 1 fl 50 cr.

Tîrg de primăvară în Arad.

La 27 luna curentă începe tîrgul de primăvară în Arad.

Publicul din loc și mai ales cel din provincie își procură cu această ocaziune cele de trebuință pentru primăvară și Paști.

Avînd cunoștința despre aceasta am făcut la timpul meu pregătirile necesare, și am onoare să anunț că

Toate noutățile pentru Paști au sosit deja

mai ales dispun de un mare asortiment de următoarele articole:

Ghete pentru dame, domni și copii.

Cămășii cu cele mai distinse patente, albe și colorate; de tennis și matros.

Umbreluțe pentru dame dela 10—15 fl. se găsesc la mine cele mai elegante umbrele moderne, cum și celea mai ieftine, mătasă curată 1 fl. până la 1 fl. 25 cr.

Albituri pentru dame, bluse cu gust și frumoase, cel mai mare asortiment.

Haine pentru copii, pentru băieți și fete; șorțe pentru copii și dame.

Mănuși cordonuri, lucruri fine și cu gust foarte ieftine.

Cravate mai mult de șease sute duzine cu gust și fină foarte ieftine.

Corsete, batiste, faimoasele Sada-Jaco, Ideal și Traviatta în toate culorile.

Ciorapi pentru bărbați, dame și copii țin în depositul meu și lucrări de ale fabricei din Giula.

Articoli de porțelan și sticlă pentru gospodărie. Din acestea am cel mai mare asortiment. Porțelanăria este din vîștita fabrică Schönfeld. Trăsuri pentru copii începînd dela 5 fl. până la cele mai fine.

Quē de Paști, costume de Paști și parfumuri în considerarea interesului publicului din provincie aceste articole se pot căștiga deja de pe acum dela mine.

Daruri și obiecte de artă de argint de China, și bastoane de plimbă după cum este cunoscut din obiectele de artă din Nürnberg și jucării totdeauna am cel mai bogat asortiment.

Invităm pe mult onoratal public să ne onoreze cu visita expunerile noastre de primăvară. Lista prețurilor o trimitem bucuros în provincie.

Recomandăm binevoitoarei atențiuni a publicului din oraș și provincie telefonul nostru Nr. 324.

Marele magazin PORTER Vilmos, Arad, Piața Libertății.